

פנינו הצדיקים

לעדכונים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

24

ללא פרסומות.
ללא חדשות.
ללא פוליטיקה.

מיטב השידורים
מגדולי הרבנים

www.radio2000.co.il | באפליקציה | 03-3782000 | האזינו לשידור החי

במייל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com

האדמו"ר הרב אורי קלוגהויפט מסטרליסק זצ"ל המכונה ה'שרף מסטרליסק'. נולד בשנת ה'תק"ז (1757) ביאנוב לעת זקנותו של אביו ולאחר הבטחתו של המגיד ממזריטש לאמו, שתלד 'בן שיאיר את העולם'. עוד בילדותו ניכרו בו אותות כי לגדולות נועד והיה בוכה על גלות השכינה. מאחר שאביו לא היה בידו לשלם שכר לימוד למלמד, ביקש מעשיר אחד, ששכר מלמד לבנו, שיסכים לצרף גם את רבינו אליו. בהמשך רבינו התאבק בעפר רגליהם של תלמידי חכמים. בהיותו כבן 13 נודע ברוב ידיעותיו בתורה, חריף ובקי והחל ללמוד את תורת הקבלה. ביותו כבן 15 נחשב לגדול בתורה ולאחד מיודעי הח"ן וכן **בקי בגלגולי נשמות** והחל להרביץ תורה ברבים. גאון בנגלה ובנסתר. רוב חסידיו היו עניים. תפילותיו נאמרו בלהט ובסערת הנפש ובכל יום היה נפרד מאנשי ביתו טרם תפילתו מאחר וגודל דבקותו בבורא העולם היה עצום ועד כלות הנפש ולכן היה חשש שיפטר בזמן זה.

לא הסיר מחשבתו לרגע מאיתו יתברך. לאחר שנישא לראשונה עבר ללבוב כאשר אשתו מכרה ירקות ורבינו שקד על התורה. הם חיו בדוחק עצום. בשנת ה'תקנ"ב (1792) נרצח רבו האדמו"ר ר' שלמה הלוי סג"ל מקרלין ורבינו שב לביתו בלבוב כשחסידיים רבים הצטרפו אליו. כאשר מספר עשירים החזיקו ברבינו ונודע לו הדבר, עבר לסטרליסק ואמר: 'טוב לחסות בה' מבטוח באדם'. מעשי הצדקה והחסד שלו היו לשם דבר והוא תמך בהכנסת כלה, פדיון שבויים, עזרה לנזקקים, סיוע ליהודים שירדו מנכסיהם ועוד. כ-34 שנים שימש כאדמו"ר בסטרליסק. תלמידו הרה"ק ר' שר שלום מבעלזא אמר עליו בפטירתו: **"מימות אחיה השילוני לא היה אדם שיכיר בנשמות ישראל כמוהו"**. נפטר ב-כ"ג אלול ה'תקפ"ו (1826). חי כ-69 שנים. ציונו בסטרליסק. בנו, ר' שלמה מילא את מקומו כאדמו"ר, אך נפטר כארבעה חודשים אחרי אביו באמרו **"אי אפשר לחיות בלי אבא שכזה"**. לאחר פטירת ר' שלמה, פנו רבים מהחסידיים לתלמידו של רבינו, ר' יהודה צבי ברנדווין מסטרטין.

אביו: ר' פינחס (אדם עני ופשוט). **אימו:** מרת רבקה. **נשותיו:** מרת פריידא (זיווג ראשון), מרת בלומא (זיווג שני- בת ר' יעקב קאפיל חסיד תלמיד הבעש"ט). **ילדיו (מזיווג ראשון):** האדמו"ר ר' שלמה, בתו (נישאה לר' יצחק). **מרבותיו:** ר' שלמה הלוי סג"ל מקרלין (רבו המובהק), ר' אלימלך וייסבלום מליז'נסק, ר' מרדכי מנשכז, ר' יעקב יוסף (י"בי) מאוסטראה, ר' משולם זושא מאניפולי, ר' יעקב יצחק הורביץ (ה'חוזת מלובלין). **מתלמידיו:** ר' שלום רוקח (השר שלום מבעלזא), ר' יהודה צבי ברנדווין מסטרטין, ר' צבי הירש מרימנוב, ר' דב בעריש מאולסק, ר' משה אייכנשטיין מסאמבור, ר' בנימין זאב שינבלום, ר' יצחק אייזיק אייכנשטיין מזידיטשוב, ר' גרשון מבראד, ר' זאב וולף מלבוב. **מספריו:** **יאמרי קדוש**- דברי תורתו וסיפורי מעשיו המופלאים (הוצא ע"י תלמידו המובהק ר' בנ'מין זאב שענבלום מלבוב).

כאשר כבר זרחה אורו של רבינו הקדוש סיפר פעם אחת בזה הלשון: **"אבי ז"ל היה בעל עגלה, ואח"כ חייט עני ודר בכפר, באותו כפר לא היו עשרה יהודים, כשנולדתי והוצרך אבי להכניס אותי בבריתו של אברהם אבינו ע"ה, היה אז בעניות גדולה, לא היה לו כלום להכין עבור סעודת ברית, וגם לא יכל לשכור עשרה אנשים מהעיר הסמוכה שיבואו אל הכפר לברית כמנהג הכפרים אז, מובן כי היה בצער מאוד על זה ולא ידע לשית עצות בנפשו. כבוא יום הברית הלך על הדרך שבין הכפר לעיר הסמוכה לראות אולי יש עובר אורח שיצטרף למניין, אבל לא ראה שום יהודי. חלפו השעות וכבר היה חצות היום ועוד לא היה מניין עשרה. התחיל אבי לבכות ולבקש מבורא עולם, שיזמין לו יהודים אחדים בכדי שיוכל לקיים המצווה הגדולה כדת. עודנו עומד בבקשתו והוא רואה מרחוק עגלה נוסעת ומתקרבת אליו, ומיד הכיר כי הנוסעים המה יהודים, וגם הנוסעים ראו שהוא עומד ובוכה, התקרבו אליו ושאלו: "מדוע אתה בוכה?" השיב להם: "נולד לי בן והיום עלי להכניסו בבריתו של אברהם אבינו ופה בכפר אין מניין, וגם אין לי כלום לצרכי סעודה". מיד אמרו לו: "אל תדאג, אנחנו מחותנים ונוסעים מהחתונה ויש איתנו כל מיני מתיקה וגם י"ש לרוב, בתוכנו יש גם רב וגם מנגן. ובכן ניסע אצלך ונכניס את בנך בבריתו של אאע"ה, וגם נעשה סעודת ברית כיד המלך". וסיים רבינו: **"הסנדק היה אברהם אבינו, הרב היה משה רבינו. המנגן היה דוד המלך ע"ה"**.**

כשרבינו היה ילד כבן עשר שנים נכנס עם אביו לבית כנסת. הוא נעמד להתפלל את תפילת העמידה. היות והוא היה יותר נמוך מהשולחן, סבר אביו שהוא יצא לשחק בחוץ. יצאו כולם, סגרו את בית הכנסת, חיפשו אותו בכל מקום ולא מצאו. למחרת הגיעו בשעה שש בבוקר, כדי להתפלל את תפילת השחרית, וראו אותו כי עדיין נמצא בתפילת העמידה!

פעם אחת בערב יום הקדוש, בעת שהלך רבינו להתפלל מנחה, עמד תלמידו הרה"ק המקובל הרב יהודה צבי ברנדווין (הראשון) מסטרטין בעמוד בקרן מזרחית דרומית בהתלהבות ודבקות. באמצע רצה לשאוף טבק, ולא היה לו, והיה לו בלבול הדעת. ראה זאת חסיד אחד, הלך ומילא את קופסת הטבק שלו, והחיה את נפשו. אמר לו ר' יהודה צבי: **"היות שעשית לי טובה, בעד זה אראה לך דבר אחד"**, ונתן מטפחתו בעיניו, וראה כי במקום שעמד שם רבינו היה עמוד אש עד לב השמים, **וכל בית התפילה היה מלא נשמות אנשים נפטרים**. החסיד התעלף מפחד ואימה. לקח הרה"ק ר' יהודה צבי את המטפחת ממנו, ושוב לא ראה עוד. (אור עולם, תולדות רבינו)

אשכנזי (אב"ד קולומי'א), ר' מרדכי זיסקינד מסטר'י, ר' אליעזר זאב מבוטשעטש, ר' הרשל מרימנוב, ר' אהרן משה בנ'מין זאב שענבלום מלבוב).

האדמו"ר הרב יצחק מנחם מנדל דנציגר הי"ד - נולד ב-י"ט חשוון ה'תר"ם (1880) באלכסנדר. נקרא ע"ש האדמו"ר הזקן מווארק' ר' יצחק ובנו הרבי השותק ר' יצחק מנחם. כבר בימי ילדותו ניכר בכישרונותיו הנדירים ובכוחות הנפש העצומים בו. הגה בתורה הקדושה בשקידה עצומה ימים ולילות. במשך כל ימי חייו ציטט מילה במילה דפים רצופים מהגמרא, מהמדרש ומהזוהר הקדוש. שמו יצא לתהילה בכל רחבי פולין. למרות ראייתו החלשה מגיל הילדות, אימץ את עינו ולמד יומם ולילה ואמר: "חובתי היא ללמוד מה שיותר, ומה שיהיה עם עיניי- ה' יעזור". כשהיה בגיל 12 שנים בלבד התחילו לדבר בו נכבדות. שליחים של רבנים אדמו"רים ות"ח מופלגים הגיעו וביקשו להשתדך עימו. לאחר פטירת אביו בשנת ה'תרפ"ד (1924) סירב לקבל עליו את האדמו"רות ואמר שאחיו ראויים יותר ממנו. לאחר פנייתם של למעלה מ-70 רבנים שהסתופפו בחצר אלכסנדר נענה להפצרתם והתמנה לאדמו"ר לאלפי חסידי אלכסנדר בפולין. סירב לשבת בראש השולחן ושינה את מקום תפילתו, שכן לא רצה לשבת במקום שישבו אבותיו.

ענוותן. קירב רחוקים. עורר את לבבות העם לאביהם שבשמיים. חולים נהרו אליו מכל רחבי פולין כדי להתברך מפיו. נודע כפועל ישועות. בעל רוח-הקודש. תמך בישיבת 'בית ישראל' שהקים אביו באלכסנדר, והקים ישיבה בלודז'. הקים את ישיבת 'בית ישראל' באלכסנדר וישיבה בלודז', כשחסידי הקימו רשת של ישיבות אלכסנדר ברחבי פולין. תחת נשיאותו היו פזורים על פני למעלה מ-30 עיירות ברחבי פולין. אלפי חסידיו באו אליו בימים נוראים ומאות מדי שבת. חי בצמצום. רוב היום עסק בלימוד תורה בנגלה ובנסתר. באלול ה'תרצ"ט (1939) עוד לפני שפרצה המלחמה, רמז כי סבל היהודים יהיה גדול בהרבה מאשר בפרעות ת"ח ות"ט. באותה שנה ביום הראשון של אמירת הסליחות (למנהג האשכנזים, כ"ו אלול) הנאצים נכנסו לאלכסנדר והציתו את ביה"כ והחרמו את ביהמ"ד. בהמשך שרפו את דירתו ואת כתביו. זמן קצר הסתתר בלודז'. בהמשך נאלץ לעזוב לגטו ורשה. במהלך נדודיו חסידי השיגו לו אישור עליה לארץ, אבל הוא החליט להישאר עם חסידיו. בגטו עבד בשם בדוי בבית חרושת לנעליים. גם שם המשיך לחזק את חסידיו ושלח מכתבי חיזוק לחסידים בגטאות אחרים ועודדם ללמוד ולהתפלל. בגטו השתתף גם בפעילות שנועדה להביא את המתים לקבורה ולמנוע ביזיון מגופותיהם. בחודש אלול ה'תש"ב (1942) התגלתה זהותו והגרמנים שלחו אותו לטרבלינקה. ניחם את היהודים שהיו איתו בקרון הרכבת. כשהגיעו לטרבלינקה לבש את תכריכיו שהכין ואמר וידוי בקול רם ובלב נשבר. נרצח ב-כ"ג אלול ה'תש"ב (1942) במחנה ההשמדה טרבלינקה, יחד עם בנו ר' ירחמיאל יוסף הי"ד. חי כ-62 שנים.

סבא (מצד אביו): האדמו"ר ר' יחיאל (מייסד החסידות). **אביו:** האדמו"ר ר' שמואל צבי (האדמו"ר השלישי של חסידות אלכסנדר. מח"ס 'תפארת שמואל'). אמו: מרת שרה רבקה לבית גורמן. **אשתו:** מרת חנה לבית אאורבך. **צאצאיו:** חמישה-עשר (שישה בנים ותשע בנות). רוב המשפחה נספו בשואה. **מילדיו:** האדמו"ר ר' אברהם חיים הי"ד, ר' יחיאל, האדמו"ר ר' יעקב בונם, ר' ירחמיאל ישראל יוסף, האדמו"ר ר' שמואל, ר' יעקב פנחס שרגא פייבל (נפטר בחור). מרת רוזה מינדיל הי"ד (נישאה לר' אלימלך שפירא, ראב"ד גלובנה), מרת פייגה הי"ד (נישאה לר' חיים אלטר באומגרנט), מרת הינדה פרל הי"ד (נישאה לר' יוסף הלוי הורוביץ-שטרנפלד), מרת אסתר מלכה הי"ד (נישאה לר' יעקב יחזקאל הכהן רבינוביץ), מרת רחל הי"ד (נישאה לר' מנחם מנדל הברשטאם), מרת לאה הי"ד (נישאה לר' חיים הלוי הולשטוק), מרת סימה הי"ד (נישאה לר' שלמה דוד יהושע וינברג), מרת בריינדיל (נישאה לר' נפתלי צבי בורנשטיין), דבורה הדסה. **מרבותיו:** סבו, האדמו"ר רבי יחיאל מאלכסנדר, דודו, האדמו"ר רבי ירחמיאל ישראל יצחק דנציגר (האדמו"ר מאלכסנדר השני. מח"ס 'ישמח ישראל'), אביו, האדמו"ר ר' שמואל צבי. **מתלמידיו:** ר' יחזקאל יעקובוביץ. **מספריו:** **יעקדת יצחק**- מדברי תורתו על התורה והמועדים שנלקטו לאחר השואה.

הרה"ח ר' מנדל גוטהיינר מלודז' חלה באחת השבתות בצורה פתאומית ומסוכנת. הרופאים שהובהלו אליו, ציוו עליו לעבור ניתוח מיד במעיו, שאם לא כן נשקפת סכנה חמורה לחייו. ר' מנדל סרב לעבור את הניתוח מבלי לשאול בעצת רבו. הרופאים הודיעו לו באופן חד משמעותי שהזמן יקר וכל רגע שעובר מסכן את חייו, לכן אסור לו לחכות עד שתגיע התשובה מהרבי שגר רחוק מלודז' מרחק של שעת נסיעה. ר' מנדל גוטהיינר לא השגיח בדברי הרופאים. מכיוון שהדבר היה כרוך בפיקוח נפש ממש, הוא ביקש מחתנו ר' יחיאל בן ר' שלמה חסיד זצ"ל, שהיה מורה-צדק בלודז', לנסוע מיד לאלכסנדר.

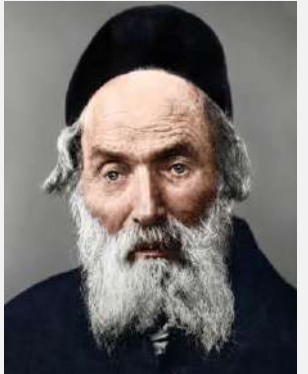
כאשר ר' יחיאל הגיע לאלכסנדר ובפיו הבשורה המרה על מחלת חמיו, הרבי ציווה עליו להישאר במקום עד צאת השבת. ללודז' נשלח גוי להודיע למשפחה המודאגת שר' מנדל לא יעבור את הניתוח, אלא יסע לרופא אחר בוורשה הבירה. למחרת השבת ר' מנדל נסע לוורשה. כשהרופאים שם בדקו אותו, הם הודיעו לו שאין כלל צורך בניתוח. הם נדהמו לשמוע שהרבי הוא זה שיעץ לחולה להימנע מהניתוח. השתוממותם גברה כשנודע להם שהרבי נתן את עצתו מרחוק. "כיצד זה אפשר לקבוע אבחנה כל כך מדויקת מבלי לבדוק כלל את החולה?", שאלו בפליאה. כעבור שבוע של טיפול רפואי ר' מנדל שב לאיתנו וחזר לביתו בלודז' כשהוא בריא ושלם.

פעם אחת הרבי לא חש בטוב. הוא קרא לאברך ר' ירחמיאל אלעזר ז"ל, שלמד אז בישיבה באלכסנדר וביקש שיכנסו לחדרו יחד עם עוד מניין בחורים ולהתפלל מנחה. לאחר תפילת מנחה, נכנס לפתע איש שאוחז בידו של ילד כבן שבע. היהודי התחיל לבכות בדמעות שליש וביקש רחמים על ילדו שעדיין לא מדבר. הרבי, שהזדעזע מבכיו של האב האומלל ומצרתו הנוראה של הילד המסכן, לא ענה דבר, הוא רמז לנוכחים להתפלל תפילת ערבית. לאחר התפילה היהודי לא התאפק ושוב התחיל לבקש רחמים על בנו. רבינו לא ענה לאב הבוכה. חולשתו מנעה ממנו להאריך בדברים. בקול שקט ציווה להכניס לחדרו תפוח. כשהביאו לרבי את הפרי המבוקש הוא נתן את התפוח ביד הילד האילם, וציווה לאב לברך עם הבן את ברכת 'בורא פרי העץ'. לתדהמת כל הנוכחים בחדר הילד התחיל לומר את הברכה מילה במילה עם אביו. בעיניים דומעות משמחה ובלב נפעם ענה האב המאושר 'אמן' אחרי ברכת בנו. מאז הבן התחיל לדבר כפי שכל ילד אחר בגילו. (הסיפורים מעובדים מתוך 'רועה נאמן' ו'אור הצפון')

מֶרֶן הַגָּאוֹן הָרַב יִשְׂרָאֵל מֵאִיר הַכֶּהֶן מֵרָאדִין זצ"ל: נולד ב-י"א שבט ה'תקצ"ח (1838) בעיירה ז'טל. בגיל 10 עבר ללמוד בוויילנה ושם נודע לעילוי. בגיל 14 התייתם מאביו. לאחר נישואיו הראשונים התגורר בראדין על שולחם חותנו (שהיה גם אביו החורג). כיהן במשך תקופה קצרה כרבה של ראדין אולם רבינו התפטר מתפקידו. בשנת ה'תרכ"ט (1869) הקים את 'ישיבת ראדין' ועמד בראשה. מגדולי הפוסקים ובעלי המוסר. בשנת ה'תרל"ג (1873) כתב את ספרו 'ה'חפץ חיים' בעילום שם. התפרנס מחנות מכולת ובמכירת ספריו.

השתתף בייסוד אגודת ישראל ותמך בהקמת רשת בתי הספר לבנות 'בית יעקב'. כעבור שנים אחדות כתב את ספרו 'שמירת הלשון'. הספר 'משנה ברורה' התקבל כספר הלכה ברוב תפוצות ישראל בדור האחרון. משך כתיבתו ארך כ-25 שנים. הרב עבר ממקום למקום והכריז שם על ספריו, כאשר אף אחד לא ידע כי המוכר הוא המחבר. בנו העיד שימים שלמים אביו והוא ישבו יחד מהזריחה ועד השקיעה, ללא אוכל, כדי ללבוש סוגיה אחת. לעתים פסיקת הלכה המופיעה בשורה אחת- ישבו עליה מספר ימים! הקים מערך הספקת מזון כשר לחיילים היהודים בצבא הפולני בכל מקום שהיו. הקים עם ר' חיים עוזר גרודזנסקי את 'ועד הישיבות'. על שמו קרויים רחובות רבים בישראל. גם הקיבוץ הדתי 'חפץ חיים' על שמו. נפטר ב-כ"ד אלול ה'תרצ"ג (1933). חי כ-95 שנים.

אביו: ר' אריה זאב כגן. אמו: מרת דבורשה. נשותיו: מרת פרידא (זיווג ראשון), מרת מרים פרידא (בת ר' הילל מלאפיס). מרבתי: ר' נחומקה מהורדנא. מתלמידיו: הגאונים ר' אלחנן וסרמן הי"ד, ר' משה לודינסקי, בנו, ר' לייב, ר' אליהו דושניצר, ר' יוסף שלמה כהנמן, ר' מרדכי צוקרמן, ר' חיים יצחק חייקין. ילדיו (זיווג ראשון): ר' אריה לייב פופקא, מרת גיטל (נישאה לר' אהרון הכהן), מרת שרה (נישאה לר' צבי הירש לוינסון), אברהם (נפטר בצעירותו). ילדיו (זיווג שני): ר' אהרון (רב ביה"כ במונטריאול), מרת פייגא חיה (נישאה לר' מנחם מנדל זקס). מספריו: יחפץ חיים שמירת הלשון יזכור למרים ישפת תמים ימשנה ברורה יביאור הלכה ישער הציון ישומרי ההלכה ימחנה ישראל- התנהגות חיילים יהודים בצבא הנכרי יליקוטי הלכות- סדר קודשים וזרעים ישם עולם- מוסר על לימוד סדר קודשים יפירוש על התורה יאגרות החפץ חיים ינדחי ישראל- חזרה בתשובה יאהבת חסד- מצוות שבין אדם לחברו (הלואה, איסורי ריבית, הכנסת אורחים, ניחום אבלים וכו') יתורת הבית יספר מצוות הקצר.

○ יפר ר' משה דבראשווילי זצ"ל, זקן חכמי יהדות גרוזיה, תלמיד ישיבת ראדין: "בשנות לימודי בישיבה, פעם אחת למדתי משמר בליל שישי, ועזבתי את בית-המדרש בשעה מאוד מאוחרת ללכת לחדרי. בחוץ שר קור עז ושלג כבד. עודני ממחר לדרכי, לפתע הבחנתי מרחוק בדמות אדם ההולך ברחוב הלך ושוב כל הזמן. מראה זה של אדם המשוטט ברחוב בשעת ליל כה מאוחרת, כשהשלג יורד והקור עז כל כך, הטיל בי פחד של ממש, וכמעט החלטתי לסור תיכף על עקבותי חזרה לישיבה, אך בכל זאת התחזקתי והלכתי הלאה. כשהתקרבותי, ראיתי להפתעתי את 'החפץ חיים'!"

כאשר הוא הבחין בי, הוא מיד גער בי: "באמצע הלילה? בקור כזה? לך מיד לחדר לישון!". רצתי לחדרי, בבית אחותו של ה'חפץ חיים', שהייתה מכלכלת אותי בכל. בבוקר סיפרתי לה את המעשה, ואז היא אמרה: "מה אתה מתפלאת? זה שלושה לילות שהוא מסתובב בחוץ, בקור ובשלג, ומחכה שהלבנה תתגלה כדי שיוכל לברך עליה". (מעובד מתוך 'אור דניאל')

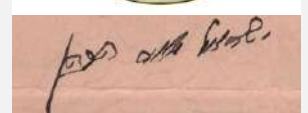

רבינו פעם אחת שמע שני סוחרים ביריד שעמדו בקור העז כדי למכור את סחורתם. האחד מחמת הקור אמר לשני: "אולי כדאי לחזור לביתנו? נוכל לבוא פעם אחרת. ענה חברו: "כדאי לסבול עוד שבועיים כאן, כדי לחיות אחר כך ברווח". זלגו עיני רבינו דמעות. ואמר לתלמידיו: "כך אנו צריכים לחוש בעולם הזה, שלמרות שיש קשיים גדולים כדאי להתאמץ בעולם הגשמי אשר הם כצל עובד להיות עבד ה' אמיתי כדי לחיות אחר כך בעולם הבא ולזכות לעולם שכולו טוב". ('לבוש יוסף').

בעת שיצאה הלוויתו של ר' אברהם (בנו של רבינו, אשר חלק מחידושי תורה שחידש בבחרותו מובאים על ידי רבינו בספר 'ליקוטי הלכות') בדרכה לבית העלמין, עמד הצדיק ופתח בהספד על בנו: "בשנות השמד והגזירות ת"ח-ת"ט, בעת עלה חרון ה' על קהילות רבות. אלפי יהודים נהרגו על קידוש השם. באחת העיירות התגוררה אלמנה עם בנה היחיד שהיה יקר לה יותר מבבת עינה. הבית שבו התגוררו האשה ובנה היה בקצה העיירה. בשעה שפרצו שונאי ישראל ימ"ש לעיירה התנפלו על בית האלמנה ושחטו את בנה יחידה לעיניה". "עמדה האשה וכפיה פרשה לשמיים וכך אמרה:

"ריבון העולמים! בחזהו של כל אדם נטעת לב כדי שיאהב אותך. רק אני, שפחתך החוטאת, לא יכולתי לאהוב אותך בכל ליבי, מחצית האהבה הייתה לבני. עתה, לאחר שנעשה רצונך ובני נלקח ממני, שוב אוכל לאהוב אותך בכל ליבי!". כל ימי, כך סיים רבינו את הספדו, "רציתי לאהוב את ה' בכל ליבי. אולם אני בשר ודם ואב לילדים, ורחמי אב על בני ואהבתו להם, טבע הוא באדם. עמדתי וחילקתי את האהבה לחלקים: חלק לילד זה וחלק לילד זה. ואת החלק הגדול חילקתי לה'. אולם עתה, משלקח הקב"ה ממני את אחד מילדי, הרי נשאר לי עוד חלק אחד של לבי לאהבתו יתברך".

הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל - נולד ב-ו' אדר א' ה'תרמ"ו (1886) כפר דשקאוויץ, מחוז הרודנה (בלארוס) בשנת ה'תרמ"ו (1886). בגיל 17 למד בישיבת נובהרדוק ונסמך באותה שנה להוראה ע"י ר' יחיאל מיכל אפשטיין (בעל 'ערוך השולחן'). לאחר שנה עבר ללמוד בישיבת טלז ונודע כ"העילוי ממאסט". בגיל 20 עבר לוילנה כדי לקבל פטור מן הצבא. שם למד בישיבת ריימלעס. בשנת ה'תרע"ב (1912) נקרא לכהן כרבה ואב"ד של סמאליאן. משנת ה'תרע"ד (1914) כיהן כרב בסמאלאוויטש ומשנת ה'תרפ"ג (1923) כיהן כרבה של סלוצק. בשנת ה'תרפ"ח (1928) כאשר התבקש לכהן כרבה של פתח-תקווה ביקש אשרת יציאה מרוסיה. בעקבות כך הוא הואשם בפעילות מהפכנית. בשנת ה'תר"ץ (1930) נאסר ונידון לחמש שנות עבודת פרך בסיביר. לאחר כשנה שוחרר הודות למאמצים עצומים של רבנים, ביניהם הגאון ר' חיים עוזר, ונעשה הסכם בין קנצלר גרמניה לבין סטאלין, לפיו גרמניה שיחררה שישה אסירים קומוניסטים תמורתו. אשתו ושניים מבניו הורשו לצאת מרוסיה כעבור מספר חודשים. רק חמש שנים לאחר מכן שחררו הרוסים את שני הבנים הגדולים, שנשארו כעירבון, שהרב לא יוציא לעז על שלטונות רוסיה. בחורף ה'תרצ"ב (1931) הגיע ללונדון ושימש כרב קהילת 'מחזיקי הדת'. בשנת ה'תרצ"ג (1933) התמנה כדיין באנגליה ומשנת ה'תרצ"ה (1935) כיהן כאב"ד במשך כ-20 שנים. בשנת ה'תשי"א (1951) עלה לירושלים. ראש ישיבת סלבודקה בבני ברק והיה נשיא 'ועד הישיבות', מראשי החינוך העצמאי וחבר מועצת גדולי התורה של אגודת ישראל. גאון אדיר. פנו אליו ע"מ שיציג את מועמדתו לכהונת הרב הראשי לארץ ישראל אך סירב. חי בדירה צנועה בבית וגן. זכה בפרס ישראל לספרות תורנית בשנת ה'תשט"ז (1956), על פירושו 'חזון יחזקאל' לתוספתא. דייקן. הרביץ תורה ברבים גם לבעלי בתים. נפטר ב-כ"ד אלול ה'תשל"ו (1976). חי כ-90 שנים. ציונו בהר המנוחות בירושלים.

אביו: ר' מרדכי זלמן. **אמו:** מרת פרידא. **אשתו:** מרת רייזל (בת ר' ישראל יהונתן ירושלימסקי, אב"ד איהומן וחתנו של הרידב"ז מצפת). **ילדיו:** ר' משה, ר' יעקב דוד, פרופ' שמעון, ר' מנחם עזרא. **מרבותיו:** ר' יוסף יוזל הורביץ (ה'סבא מנובהרדוק), ר' אליעזר גורדון, ר' חיים מבריסק, ר' יחיאל מיכל אפשטיין (בעל 'ערוך השולחן'). **מספריו:** **יחזון יחזקאל** - פירוש על התוספתא וחיידושים על מסכתות פסחים וזבחים **ארץ ישראל** - נחלת עם ישראל **ידיני ממונות** - הגדרת סוגיהם **יקובץ מאמרים** - על אגדה.

בחודשי הסתיו של שנת ה'תרצ"ט (9-1938) שרר בכל רחבי אירופה שקט שלפני סערה. אולם למעשה היו אלה ימי צרות גדולות. התרחשו אז אירועים אנטישמיים כמו 'ליל הבדולח', ומצבם של היהודים הלך והידרדר. גרמניה הנאצית גירשה את כל אלפי היהודים נתיני פולין, שהתגוררו בתחומה אל מעבר לגבול בפתאומיות ובאכזריות רבה. באישון ליל העבירו אותם בכוח, בעזרת סרדיוטים (חיילים אכזריים) ומגלביהם, אל העיירה זבונשין אשר בפולין, שם נשארו חסרי כל תחת כיפת השמים הקודרת.

רבי משה לייב שניידר, ראש ישיבה נודע מפרנקפורט דמיין, הצליח להינצל מגזירת הגירוש, משום שאושפז בבית החולים המקומי בדיוק ביום המיועד להגלייתו. הצלתו הייתה זמנית בלבד, **כי ברגע שבו ישתחרר, היה צפוי בוודאות לגירוש מידי, כמו יתר אחיו ורעייו האומללים.**

בנו, שהיה באותה עת באנגליה, הגיע בבהלה לביתו של רבה של לונדון, הרב יחזקאל אברמסקי, וסיפר לו על הסכנה המיידית האורבת לאביו השוכב על מיטת חוליו. הרב הבין מיד את גודל הסכנה, והחליט לעשות כל מה שניתן, כדי להביא את הרב שניידר ללונדון במהירות האפשרית. הבעיה הייתה, ששלטונות אנגליה דרשו באותם ימים **ערכות מכל פליט שביקש להיכנס לארצם**, מאיזה קרוב משפחה מבוסס, שיוכל לערוב כי הפליט יתפרנס ממנו ולא ייפול למעמסה על שלטונות המדינה. הרב אברמסקי זכר, שבלונדון מתגורר שאר בשרו של הרב שניידר - יהודי אמיד וגם שומר מצוות - ופנה אליו באופן מידי, כדי שיחתום על הערכות הנחוצה, וכך יציל את הרב. אולם אותו קרוב משפחה השתמש משום מה מהערבות ודחה את העניין. הרב אברמסקי פנה אליו שוב ושוב וניסה לזרזו, אבל האיש המשיך להשמיע תירוצים בנוסח "אני עסוק כרגע, אתפנה לכך בעוד כמה ימים", והסכנה לגורלו של הרב שניידר, המתאושש ממחלתו בבית החולים בגרמניה, רק הלכה וגברה.

הגיע יום שישי. הרבנית אברמסקי הדליקה נרות שבת עשרים דקות לפני השקיעה כמנהג לונדון. הרב אברמסקי המתין שלושים דקות לאחר מכן, ועשר דקות לאחר השקיעה, ניגש למכשיר הטלפון בביתו וחייג אל אותו הגביר, קרוב משפחתו של הרב שניידר. משרתו הנכרי של הגביר הרים את השפופרת וענה. הוא הודיע לאדונו, כי רבה של לונדון נמצא מעבר לקו. הגביר לא האמין למשמע אוזניו. הוא היה בטוח שמישהו חומד לו לצון, והורה למשרתו לחקור היטב, את מי שנמצא מעבר לקו. לאחר שהשתכנע שאכן מדובר ברב אברמסקי נטל לידו את השפופרת, ושמע את קולו של הרב, שאמר ללא שום הקדמה: **"כאשר אתייצב לפני בית דין של מעלה, וישאלו אותי מדוע חיללתי שבת בשיחה טלפונית, אצטדק לפניהם בתירוץ מספיק לחלוטין, ואומר שר' משה שניידר היה שרוי בסכנת נפשות של ממש, ואילו קרובו לא רצה לחתום על ההצהרה הנדרשת כדי להציל את חיו".** בטרם הספיק הגביר הנדהם להוציא מילה אחת מפיו, הניח הרב אברמסקי את השפופרת ליד מכשיר הטלפון, ולא החזירה אל כנה כדי למעט בחילול השבת. קרוב המשפחה הזדעזע ממעשהו של הרב אברמסקי, שזה עתה חילל שבת, והחל להבין את חומרת מצבו של הרב שניידר. **מיד כשהגיע מוצאי שבת, בטרם הבדיל על הכוס, כבר חתם הגביר על הצהרת ערכות, שבה הוא נוטל אחריות על שאר בשרו, הרב שניידר, ודאג להעביר אותה הלאה בבהילות לגורמים המטפלים בכך.**

רבי משה לייב שניידר הצליח להיחלץ מגרמניה הודות לאותה ערכות והגיע ללונדון, שבה ייסד מחדש את ישיבתו שנקראה 'תורת אמת'. **עשרות תלמידים באו לשמוע תורה מפיו**, חלקם תלמידיו לשעבר שלמדו אצלו בגרמניה. כאשר נקלעו לקשיי תקציב בשנות המלחמה הארוכות והקשות, נרתם הרב אברמסקי לתמוך בישיבה בכל כוחותיו ואף מעבר לכך. לימים, כאשר נשאל הרב אברמסקי מדוע חילל בעצמו את השבת ולא הניח את המלאכה למישהו אחר, השיב **באנחה כי חילול שבת במקום של פיקוח נפש, מוטל דווקא עליו כרב העיר ולא על אף אדם אחר.**

הרב יחיאל מיכל מזלוטשוב זצ"ל ידוע כמגיד מזלוטשוב - נולד בברודי בשנת ה'תפ"ו (1726). בתחילה אביו היה ממתנגדי הבעש"ט, לאחר מכן הפך למעריצו ושלח את בנו (רבינו) ששימש אותו והפך להיות תלמידו המובהק. לאחר חתונתו התבודד רבינו אלף ימים בלי הפסק! אחר פטירת הבעש"ט היה ר' יחיאל מיכל מתלמידי המגיד ממזריטש. הצטיין בכשרון דרשני רב, ושמו יצא לתהילה כמוכיח ומגיד. מגדולי החסידות ועשרות אדמו"רים היו תלמידיו. למדן מובהק ודברי תורתו הובאו בספרי בניו ותלמידיו. שימש כמגיד בברודי, קאלק, זלוטשוב ולבסוף ביאמפולי. סבל מעוני ומחסור. בעל רוח-הקודש. נפטר בשבת-קודש ב-כ"ה אלול ה'תקמ"ו (1786). חי כ-60 שנים. ציונו ביאמפולי.

סבא (מצד אביו): ר' יוסף מפיסטין (מכונה 'איש האמת'). **אביו:** המקובל ר' יצחק מדרוהוביטש. **אמו:** מרת מרים. **אשתו:** מרת יענטא רכיל (בת ר' משה משדה לבן). **בניו:** ר' יוסף מיאמפולי, ר' מרדכי מקרימיניץ, ר' יצחק מראדיוויל, ר' משה מזאוועהיל ור' בנימין זאב צבי מזברז'. **בנותיו:** מרת חנה, מרת מאליק (נישאה לר' ישראל לנדאו), מרת מרים (נישאה לר' דוד מסטפין). **מרבותיו:** אביו, המקובל ר' יצחק מדרוהוביטש, ר' ישראל בעל שם טוב, המגיד ממזריטש ר' דוב בער ור' מנחם מן. מתלמידיו: ר' חיים מצ'רנוביץ, ר' יצחק אייזיק הכהן, ר' מרדכי מנשכז, ר' משולם פייביש מזברז', ר' אריה לייב מפרישמילן ור' אריה לייב. **מספריו: ימים רבים** - ליקוטים וחידושי תורה מתורתו.

פעם יושב הצדיק ר' אלימלך בסעודת ר"ח עם תלמידיו. והנה באו שני אנשים וניצבו בפתח. פנה ר' אלימלך לחסידים ואמר: "הראיתם מימיכם אנשים ללא שום מצווה כמותם? כל זאת נגרם להם על שהעזו להלשין על איש האלוקים ר' יחיאל מיכל". אחר כך הרב קרא ואמר להם: "שבו וספרו לי מה המעשה שעשיתם אשר בגינו נותרתם ערומים מכל מצוותיכם. אולי אוכל למצוא לכם תיקון וכפרה".

התיישבו השניים והחלו להתוודות על חטאם: "אנחנו נמנינו בין נגיד העיר זלוטשוב. היינו עשירים ובעלי נכסים רבים. לשנינו היו דירות מרווחות ומפוארות בבניין אחד גדול. עסקינו התנהלו בשותפות. היה לנו מנהל חשבונות אחד שניהל את פנקס החשבונות של מסחרנו. עם הזמן הוא הצליח לחסוך ממשכורתו סכום של 600 רובל. לאותו מנהל היה בית סמוך לבניין שבו גרנו. באחד הימים רצינו לקנות את דירתו, כדי לעשות מגרש ליד בתינו וגינה נאה לטייל בה. כאשר הצענו את בקשתנו לפני מנהל החשבונות, סירב למשמע ההצעה. כעסנו מאוד עליו, ואמרנו לו: "אם ממאן אתה לעשות את רצוננו, דע לך כי הינך מפוטר ממשרתך". איומינו לא השפיעו עליו, כי הוא אמר בלבו: "הן חסכתי לי מעט הון. בכסף זה אוכל למצוא את פרנסתי בכבוד". ואמנם עזב האיש את משרתו, ופתח לו חנות קטנה בביתו, אולם **ההצלחה לא האירה לו פנים, ובזמן קצר הגיע עד פת לחם**. ליבו כאב בראותו, כי איש אחר ממלא את משרתו הקודמת, ואילו לו אין אפילו מזון להשביע את עולליו הרעבים. לבסוף גברה מצוקתו, והוא ביקש מאנשי העיר, שיחלו את פניו.

כאשר פנו אלינו אנשים אלו, ענינו ואמרנו להם: "בתנאי אחד נחזיר את האיש בחזרה לעבודתו: **אם ייאות למכור את ביתו בשליש משווי, וגם המשכורת השבועית, שנשלם לו תהיה שליש מכפי שקיבל בעבר**". התנאים היו קשים עד מאוד, אך הוא נאלץ לקבל את דרישותינו. שילמנו לו עבור ביתו סכום השווה לשליש משווי, והוא כתב לנו שטר מכירה כדת, אלא שבמקום לכתוב כנהוג: "כל זה נעשה מרצונו שלא באונס", כתב: "**כל זה נעשה באונס שלא מרצונו**". כל מה התרחש הדאיב מאוד את לבו של המנהל **וקעבור תקופה קצרה הלך לבית עולמו**. בניו הנשואים, שלא ידעו מכל מה שעבר עליו, חשבו כי הותיר להם ירושה גדולה בממון וברכוש. בדרך החלו להתווכח על חלוקת הנכסים. כאשר הריב התגבר ולא הצליחו להגיע לעמק השווה, פנו אלינו, כדי שנעשה פשרה. אולם ענינו להם: "למה לכם לריב על דבר שאין בו ממש, הרי אביכם לפני כחודש מכר לנו את הבית בעד 200 רובל כסף". תמהו האחים בשומעם דברים אלו וטענו נגדנו: "**איך ייתכן שאדם ימכור את ביתו השווה 600 רובל בעד 200 רובל?**". משראו שלא יוכלו להשיג את הרכוש, פנו לרב העיר, ר' יחיאל מיכל.

מיד הלכנו כולנו אל הרב, והם הרצו את טענותיהם. היינו בטוחים, שנזכה בדיון, הוצאנו את שטר המכירה לפני הרב. אך **מכיוון שהשטר נעשה באונס, ודבר שקר אין לו קיום לפני הצדיק, פרחו האותיות מן השטר, והוא נשאר נייר חלק**. "האם באתם להתל ב, שאתם מראים לי נייר ריק ולבן?". מיד לקח הרב את השטר בידו, קרע אותו לגזרים והשליכו ארצה. שבנו לביתו סרים וזועפים, אך בלבנו החלטנו, כי בבוא העת ננקום ברב. ואומנם שעת הכושר הגיעה. בסמוך לעיירה גר דוכס גדול. שמנו פעמינו אליו ודברנו איתו על היהודים, החוכרים ממנו את אחוזותיו ובתי-המרצח. התחיל הדוכס להתאונן בפניו ואמר: "כל שנה, כאשר מגיעה תקופת חידוש החוזה, מתחילים היהודים לטעון בפניי, כי לא יוכלו לשלם בעתיד את הסכום, אשר שלמו עד עתה, ומבקשים להורידו". כששמענו זאת, השבנו לו: "**יודע אתה, כי בעירנו גר רב אחד, והוא האשם בכל המצב הזה. הוא גזר גזירה, לבל יסיג איש יהודי את גבול רעהו**".

כששמע הדוכס את דברי הבלע, אסף את כל הפריצים והדוכסים וסיפר להם את הדברים. לבסוף החליט הדוכס, כי מאחר, שהרב גורם להם נזקים כספיים כבדים, **יגזר עליו עונש מוות בעוד שלושה חודשים**. לאחר שלושה חודשים שלח הדוכס שוטרים והם לקחו את ר' יחיאל לבית-הפריץ. כל השרים והפריצים התכנסו בביתו לחזות בביצוע גזר הדין. אך **מכיוון שהיה להם מנהג, שהשר אשר גזר את הדין, לא יראה בביצוע שפיכות הדמים, הסתגר הדוכס בחדר הפנימי ביותר ונעל אותו**.

הרב פסע פנימה, והנה שותקו ידיהם של המנגנים. גם הממונה על ביצוע גזר הדין וכל הדוכסים שותקו ידיהם. ר' מיכל המשיך בדרכו אל פנים הארמון, עד שהגיע אל החדר האחרון ופתח אותו. "מי אתה?" שאל הדוכס, "יהודי אני, מזרע אנשים אשר במשך של 16 דורות לפני לא נמצא בהם שום עבירה, ואיני יודע מדוע הביאוני עד הלום", ענה. תמה הדוכס ואמר אל לבו: "הרי זהו היהודי, שהובא הנה להריגה, כיצד ניצל?". רץ הדוכס החוצה לראות, מה אירע לממונה על ביצוע גזר הדין. והנה ראה את אורחיו ואנשים ניצבים כבולי עץ על מקומם. מיד נפל על פניו לפני הרב הקדוש, בכה ואמר: "חטאתי לפני אדוני, יתפלל נא כבוד הרב, וישבו האנשים הללו לאיתנם". ענה הרב: "אמלא את בקשתך בתנאי אחד, אם תחליטו אתה וכל השרים פה, לא לעשות כל רע לשום יהודי המתגורר באחוזותיהם, ולא תכבידו את עולכם על היהודים". הסכים הדוכס, ובאמת חזרו כולם לאיתנם. וסיימו אותם יהודים באומרם "ואומנם דן ה' אותנו והפסדנו את כל נכסינו, עד שנאלצנו לחזר על הפתחים בעבור כיכר לחם, עד שהגענו הנה". ענה הרב באומרו: "מכיוון שהתוודיתם היום על חטאכם ברבים, סר עונכם". **קעבור חודש ימים נפטרו שניהם**.

האדמו"ר הרב דוד הלברשטאם זצ"ל מקרשאנוב - נולד בשנת ה'תקפ"א (1821) ברודניק כבן שני. נקרא ע"ש זקינו הרה"ק ר' דוד מטרניגראד (חותנו של הגאון הצדיק רבי אריה ליבוש מטרניגראד אביו של הרה"ק מצאנז). משחר ילדותו ניכר כי לגדולות נוצר ואהבתו לתורה הקדושה ניכרה לעין כל. נודע כגאון וכגדול בתורה. אביו כינהו: "המאור הגדול, החריף ובקי, חסידא ופרישא". חי במידת הסתפקות והתפשטות מתענוגי העולם הזה ולא לעס את האוכל. למד בהתמדה עצומה עד שאמרו עליו בהגזמה שלמד 25 שעות ביממה (כוונתם שניצל כל שניה ללימוד התורה הקדושה). היה לו מנהג שאם היה מתעורר משנתו, לא משנה באיזה שעה, ואפילו במקרה שזמן מועט לפני כן הלך לישון, לא היה חוזר לישון שוב וממשיך בשקידתו בלימוד התורה הקדושה. בחתונות אפילו אצל יוצאי חלציו, היו לוקחים אותו רק ברגע האחרון כשהכול היה מוכן, כדי שלא יצטרך לבטל זמן מלימוד התורה הקדושה אפילו רגע אחד. אף על פי כן היה נאנח כשהיה מגיע לחתונה והיה צריך להמתין מספר דקות ואף ביום חתונתו היה שקוע כל כך בלימוד התורה והיו צריכים לקרוא לו לחופתו.

הגאון ר' שמואל אנגל מראדמישלא העיד עליו כי לא עבר מעת לעת בכל ימי חייו שלא למד 18 שעות ביום. האדמו"ר מקלויזנבורג זצ"ל סיפר עליו שהיה זוכר כל רש"י בתנ"ך ובש"ס בלשונו ונחשב בימי עלומיו ללמדן גדול. לימודו היה ביגיעה עצומה ובזיעה, לפעמים ראו אותו שורף את ידיו באמצע הלימוד כדי שלא ירדם. תפילתו הייתה ברטט קודש, בהשתפכות הנפש ובדביקות עילאית. משנת ה'תרי"א (1851) התמנה לרבה של קרשאנוב. לאחר פטירת אביו ב-כ"ה ניסן ה'תרל"ו (1876) החל לשמש כאדמו"ר הראשון מקרשאנוב, לאחר הפצרות רבות נעתר להרשות לחסידים מסביבות קראקא-קרשאנוב לבוא אליו לפרקים. התפרסם כצדיק גוזר וכפועל ישועות שברכותיו חוללו פלאות. בעל רוח-הקודש. אליהו הנביא התגלה אליו. מתנגדים רבים היו לו והם ירדו לחייו, ולא בחלו בשום אמצעי כדי להצר את צעדיו. בשל הרדיפות נאלץ בתקופה מסוימת לעזוב את קרשאנוב. נפטר ב-כ"ה אלול ה'תרנ"ג (1893), לפי מקורות חסידיים; מקורות היסטוריים אחרים מציינים את שנת 1894. ציונו בקרשאנוב שבפולין. חי כ-72–73 שנים.

סבא (מצד אביו): ר' אריה ליבוש. **אביו:** האדמו"ר ר' חיים מצאנז (ה'דברי חיים'). **אימו:** מרת רחל פייגא (בת הגאון ר' ברוך פרנקל תאומים, בעל ה'ברוך טעם'). **נשותיו:** מרת עכסה גיטל (זיווג ראשון- בת ר' יוסף זאב מטרניגראד. לאחר לידת שני בנים נפטרה), מרת לאה זיסל צינץ (זיווג שני- בת ר' יצחק יהודה צינץ, נכדת ר' דב בעריש גוטליב מח"ס י"ד הקטנה). **ילדיו (מזיווג ראשון):** ר' יוסף זאב (דומ"ץ קרשאנוב), ר' אריה ליבוש (אב"ד דוקלא). **ילדיו (מזיווג שני):** ר' משה מקרשאנוב, ר' נפתלי מקרשאנוב, מרת בריינדל (נישאה לר' אלעזר מרישא), מרת מרים (נישאה לר' יחיאל הורביץ מפאקשאווינצא), מרת הינדא (נישאה לר' משה יוסף ט"ב אב"ד אוהעל), מרת נחמה (נישאה לר' שלום שפירא מפרשיטיק), מרת שרה גיטל (נישאה לר' שמעון אלטר פרנקל-תאומים אב"ד פאדגורזע). **מרבותיו:** האדמו"רים אביו- ר' חיים, ר' צבי הירש הכהן מרימנוב, ר' יששכר דב בארון מרדושיץ ור' אשר ישעיה רובין מרופשיץ.

○ יפר הרה"צ ר' מיאסלא על סבתו, הרבנית מרת שרה גיטל מפודגורזא, שחלתה ברגליה במחלה אנושה. הרופאים לא מצאו מזור למחלתה ושלחו אותה להיבדק אצל פרופ' מומחה בשם פריינסקי מקראקא שהיה רופא האישי של ה'דברי חיים'. כשהגיעה לקראקא וניסתה לקבוע תור אצל הפרופ', נוכחה לדעת כי עקב העומס הרב, קשה מאוד להתקבל למרפאתו והיא תאלץ להמתין חודשים עד שתצליח להיכנס. בצר לה פנתה לבת של רבינו בבקשה שתסייע בעדה. הרבנית נענתה לבקשתה ועלה בידה להשיג תור מוקדם ואף ליוותה אותה. הפרופסור המומחה לא נזקק לבדיקה כדי לקבוע כי ברגלי החולה מקוננת מחלה חמורה ל"ע **וקיים צורך דחוף לקטע את הרגל ואם חלילה לא יעשו כן, הרי שקיימת סכנה ממשית לחייה**. הוא הזדרז וקבע תור לשבוע הבא לבצע את הניתוח להצלת חייה.

כששמעה החולה את דברי הפרופסור, חשה כי עולמה חשך בעדה, מכיוון שבדבריו נגזר עליה להפוך לנכה מעתה ועד סוף חייה ולהיות תלויה בחסדי אנשים שיעזרו לה להתנייד ממקום למקום. הרבנית הלכה עימה אל אביה רבי דוד, לשפוך שיחתה לפניו על מר גורלה, ולבקש ממנו דבר ישועה ורחמים, והרבי ציווה לבתו שתסוך את רגלי האישה בשיירי ה'כוס ברכה' שלו. עשתה הבת כדברי אביה הרבי, ומיד ניכר לעין שיפור משמעותי ברגל החולה. **כשהגיע התור לקטיעת הרגל אחרי שבוע, שבו השתיים למרפאת הרופא וטרם ביצוע הניתוח הוא בדק את המקום הנגוע, והנה פלא, החולה נרפאה כליל ולא נותר זכר מהמחלה הקשה**. התפלא הפרופסור שהכיר את המחלה כחשוכת מרפא, מעודו לא נתקל בתופעה מעין זו, ושאל בתימהון: **"איזה מעשה כשפים נעשה כאן כדי שתתרפאי?"**. הוא פטרה לשלום כשהיא הולכת על שתי רגליה בבריאות איתנה. (מעובד מתוך 'דרכי דוד')

○ יפר הגאון ר' ישראל גרוסמן זצ"ל: לאבא של אימי קראו רבי יעקב כשאנובער והוא התגורר בכשאנוב, והיה מאוד בידידות עם הרה"ק מכשאנוב ופעם ביקש ממנו שיראה לו את אליהו הנביא, והסכים הרה"ק מכשאנוב, כעבור כמה ימים יצא עימו הרה"ק מכשאנוב לטייל בשדה חוץ לעיר, ובאמצע ניגש אליהם איזה קצין שרכב על סוס, והרה"ק מכשאנוב נתן לו שלום והראה גם לזקיני שיתן לו שלום, והוא אכן נתן לו, ואח"כ שוחח הרה"ק מכשאנוב עם הקצין ביחידות זמן מה, ונפרדו בידידות, ואח"כ אמר לו הרה"ק מכשאנוב, **שזה היה אליהו הנביא**, והוא קיים לו את הבטחתו, ואשרי מי שנתן לו שלום והחזיר לו שלום.

מעשה בנכדו שהיה חולה הולך על משענתו, ובכה לפניו בליל פסח שצריך רפואה. הסתכל עליו רבינו וסיפר לו: "כ"ק מרן מהר"ש מבעלזא זיע"א הציץ פעם בעיניו הקדושות בפני חולה, ומתוך הבטתו עליו התרפא האיש תיכף כליל". שמע הנכד את דברי זקינו, ומיד הרגיש כי החלים לגמרי. אבל זקינו ציווה עליו ואמר לו: **"תלך עדיין עם משענותיך לביתך למען לא יתפרסם הדבר חלילה"**.

האדמו"ר הרב אברהם אלטר בצלאל נתן נטע בידרמן זצ"ל המכונה הרבי מארץ ישראל - סוסנוביץ לעלוב - נולד בשנת ה'תרכ"ב (1862) בעיר הקודש ירושלים. הסתופף בצל צדיקי דורו ובראשם בצל אביו הקדוש. עוד בצעירותו ניכר כי לגדולות נועד. לאחר נישואיו התגורר בירושלים ולמד בחברותא עם אחיינו, האדמו"ר ר' שמעון נתן נטע מלעלוב. הקשר ביניהם נמשך גם בשנים שלאחר מכן. בשנת ה'תרנ"ד (1894) רבינו נסע לפולין בעקבות הרעב ששרר בארץ ישראל. כעבור כארבע שנים חזר לירושלים, ובראשית מלחמת העולם הראשונה שב לפולין והשתקע בסוסנוביץ, שם הנהיג חצר חסידית ושימש כאדמו"ר. התבלט בצדקותו ואהבתו לישראל. רבים נושעו מכח תפילותיו, ויצאו לו מוניטין כפועל ישועות נשגב ועובד עבודת ה' בסילודין. רבים נהרו לשמוע את תפילותיו, ובייחוד בימים הנוראים.

גם בחו"ל נהג בהליכותיו ובלבושו ובהנהגתו כמנהג של בני ירושלים ולכן כונה 'הרבי מארץ ישראל'. נפטר בשבת קודש ב-כ"ה אלול ה'תרצ"ג (1934). חי כ-71 שנים וקברו בבית החיים. לאחר פטירתו מילא את מקומו חתנו ואחיינו, האדמו"ר ר' מרדכי אלעזר מנחם בידרמן מסוסנוביץ, שנרצח בשואה. כחמישה עשר חודשים לאחר פטירתו העלו ארונו לארץ ישראל לקבורה בהר הזיתים במקום קברת אדמו"ר לעלוב. נקבר ביום ב' כסליו ה'תרצ"ה (1934). העידו אנשי חברה קדישא כי על אף שחלף כל כך הרבה זמן גופו היה שלם ולא שלטה בו רימה, ויהי לפלא.

סבא (מצד אביו): האדמו"ר ר' משה (מח"ס תפארת משה). **אביו:** האדמו"ר ר' אלעזר מנחם מנדל (האדמו"ר מלעלוב). **אמו:** מרת פייגא מאטיל ציפורה (בת הרה"ק ר' צבי בן הצדיק ר' יעקב יצחק ה'חזזה מלובלין' וחתנו של ר' נתן נטע מחלם). **אחיו:** האדמו"ר ר' דוד צבי שלמה מלעלוב, הרה"ק ר' ירחמיאל יוסף זצ"ל, ר' יעקב יצחק נח. **אחיותיו:** מרת דבורה גולדה (נישאה לר' יהושע אהרון אדלר), מרת שיינה אלקא (נישאה לר' שמואל שמלקה הורביץ). **אשתו:** מרת רבקה רחל (בת ש"ב הגה"צ ר' בנימין יהודה לייב ברינשטיין זצ"ל). **חתנו:** האדמו"ר ר' מרדכי אלעזר מנחם בידרמן מסוסנוביץ הי"ד (אחיינו, בן אחיו ר' ירחמיאל יוסף. מילא את מקומו כאדמו"ר בסוסנוביץ ונרצח בשואה). **מרבותיו:** אביו, האדמו"ר ר' אלעזר מנחם מנדל, האדמו"ר ר' שלמה הלברשטאם (ראש שושלת באבוב). **חברותא:** אחיינו, האדמו"ר ר' שמעון נתן נטע מלעלוב.

ישב לו כ"ק מרן אדמו"ר רבי משה מרדכי מלעלוב בעל 'ברכת משה' זי"ע אצל שולחנו הטהור בהיכל בית מדרשו. אל הרבי ניגש יהודי ואמר לו: "רבינו, אני הוא הפרי של חמישה עשר בשבט". הרבי חיך ושאל: "מאי משמע?" היהודי התחיל לגולל את סיפורו: "אח צעיר היה לו לזקנך הקדוש ה"ה הרה"ק רבי דוד מלעלוב זי"ע ושמו רבי אלתר אברהם בצלאל נתן נטע זצ"ל. הרה"ק רבי אלתר נסע לפולין וגר בעיר סוסנוביץ. בקרב כל תושבי פולין נודע בכינוי 'הרבי מארץ ישראל'. שמו יצא לתהילה כבעל מופת גדול המאציל להמוני בית ישראל ישועות פלאיות.

רבי אלתר היה נוהג בכל שנה ושנה בהגיע יומא דהילולא קדישא של זקנו רבי דוד מלעלוב, לנסוע מביתו שבעיירת סוסנוביץ להשתטח על ציונו הקדוש מיום ז' שבט עד לראש השנה לאילנות - חמישה עשר בשבט - או אז היה עורך את שולחנו הטהור לרגל יום ט"ו בשבט.

שנה אחת אירע בפולין בתקופה ההיא קור גדול משולב עם שלגים ורוחות סוערות. הדרכים והכבישים היו עקלקלות מלאות בבוץ ומכשולים רבים ששיכשו את הנסיעה. הרבי הקדוש רבי אלתר רצה לערוך את שולחנו הטהור לרגל יום חמשה עשר בשבט, אבל התברר לו כי אין בכל העיירה מין אחד של פרי ראוי הניתן לברך עליו ולערוך בשל כך את השולחן.

רבי אלתר הכריז בהבטחה בפני הקהל הקדוש: "מי ששיג עבורי פירות לכבוד ט"ו בשבט, אברך אותו בפירות!" כך אמר ולא יסף. הכוונה וההבטחה היתה ברורה לעיני כל. היה שם יהודי ששמע את הבטחתו של רבי אלתר. אותו יהודי לא זכה להיפקד בזרע של קיימא זה שנים רבות מעת נישואיו. האיש כבר היה מעל גיל שישים! האיש קם והחליט להשיג את הפירות לכבוד הצדיק. היהודי נסע בדרך לא דרך והגיע לעיירת טשקעצ'ין השוכנת במרחק רב ממשכנו של הצדיק מלעלוב. שם קנה ארגז פירות הראויים לברכה ומיד שב חזרה למלעלוב. שם נכח עדיין הצדיק מלעלוב סמוך ונראה לציונו הקדוש של זקנו רבי דוד זי"ע.

היהודי היה מאוש, שב כשכולו אורה ושמחה ואיתו עימו סלסלה נאה מלאת פירות טובים דשנים ורעננים, והניח לפני הצדיק כמנחת קודש. רבי אלתר נתן בו את עיניו, ובשרו נעשה חידודין. האיש לא היה צעיר כלל, וימי נעוריו של האיש ואשתו חלפו להם כבר מזמן, אבל אצל הצדיק רבי אלתר ההבטחה יצאה מפיו ודברו לא ישוב ריקם.

מיד רבי אלתר האציל ובירך הצדיק את היהודי הלה כי בזכות הפירות שהביא יזכה להיפקד בבן זכר בקרוב. למחרת הרה"ק רבי אלתר לקח עימו מניין עשרה איש על ציון המצוינת של הרה"ק רבי דוד מלעלוב זי"ע, **שם העתירו בתפילה ובתחנונים לפעול עבור היהודי את הישועה הנצרכת לו.**

כעבור תקופת שנה ובני הזוג - שכאמור מבוגרים מעל גיל שישים היו התמלא ביתם אורה זו שמחה. הם נפקדו בבן זכר בריא ושלם במזל טוב. "אני הוא אותו בן", האיש סיים את סיפורו המפעים באוזני הרה"ק רבי משה מרדכי מלעלוב. "הוא אשר אמרתי לרבי, אני הוא הפרי של חמישה עשר בשבט" (מעובד מתוך מאמר ב'המבשר תורני')

פעם באו לרבינו שני אנשים, הראשון ביקש ברכה שירפא משיעוליו מכיוון שהוא משתעל כמעט ללא הפסק. רבינו אמר לו: את (את בהגייה חסידית נקרא כמו איים = השתעלות) ואמר לו: "שהגלחים (הכומרים) ישתעלו", ואכן מיד בדרך פלא מאז פסקו שיעוליו והאיש הבריא לחלוטין. היהודי השני ביקש ברכה שלא יתגייס לצבא. רבינו אמר לו: "שיביאו משקה" ובירך שהכל, ואמר שכתוב: "על קלם - אם אמר שֶהֵלַל - יָצָא:" (מסכת ברכות פרק ו' משנה ב') ואכן קיבל הלה פטור מן הצבא בקלות. (מעובד מתוך 'מלכות בית דוד')

המקובל הרב אברהם בן סוסאן (בן שושן) זצ"ל- נולד בשבט ה'תרי"ג (1853) בדבדו שבמרוקו. כבר בילדותו, כאשר שקד על לימוד התורה יחד עם אביו, ניכר בכושר זיכרון מופלא ונראה לעין כל כי לגדולות נועד. בגיל 22 התחיל ללמד בישיבה שבראשות אביו. בזיווג ראשון נשא לאישה את מרת סעידה (בת ר' מרדכי בן סוסאן) ונולדה להם בת אחת. לאחר פטירתה נישא למרת מרים (מרציאנו). בשנת ה'תרמ"א (1881), כשהיה כבן 28 שנים בלבד, נסמך לדיינות והתחיל לכהן בבית הדין בדבדו יחד עם הגאונים ר' אברהם הכהן צבאן ור' אברהם מרציאנו.

בנה בדבדו בית כנסת כדוגמת ביה"כ שהיה קיים בפאס. ייסד בו ישיבה וכיהן למעלה מעשרים שנה בראשה. העמיד תלמידים רבים. נודע בגדולתו בתורה ובכישרונותיו הנעלים. רבנים רבים התייעצו עמו בנושאים שונים בהלכה. בשנת ה'תרס"ב (1902), בעקבות מרד בו חמארה שפרץ והביא לצרות רבות ליהודי האזור, רבינו נאלץ לברוח לתאזה שבמרוקו. בדרכו ניצל בניסים מניסיונותיו של שליט מוסלמי לרצוח אותו. בהמשך עבר לפאס ומונה לספרא דדיינא בבית דינו של הגאון ר' שלמה אבן דנאן (בעל 'אשר לשלמה'), שאמר עליו כי "חושן המשפט על ליבו".

חיו לא היו קלים. בתו מרת אסתר נפטרה ב-י' סיוון ה'תרס"ז (1907). בנו, ר' מאיר יעקב, התחתן עם מרת רינא (בת ר' יוסף עטיה), אבל נפטר בגיל 29. רבינו התקשה לשאת את הכאב והחליט לעזוב את פאס ולעבור למרקש, שם ייסד ישיבה ולימד במשך כשנתיים. הוא התבקש לכהן כראב"ד העיר מרקש אך סירב. משנת ה'תרע"ו (1916) כיהן כראב"ד באסואירה (מוגדור) במשך שנים רבות. רבים הזכירוהו ושיבחוהו בספריהם, ביניהם הגאונים ר' יוסף חיים ילוז, תלמידו ר' דוד הכהן סקלי ור' שלמה הכהן זאגורי. רבים התייעצו עימו בעניינים הלכתיים, ובהם תלמידיו הגאונים ר' שמואל מרציאנו, ר' שלמה אבן דנאן ור' יוסף משאש. נפטר ב-כ"ו באלול ה'תש"א (1941). חי כ-88 שנים. ציונו בבית הקברות באסואירה (מוגדור) שבמרוקו. בנו, הרב חיים דוד, לימים ראב"ד קזבלנקה, המשיך אחריו מספר שנים בתפקידו בבית הדין של מוגדור.

סבו (מצד אביו): הגאון ר' יעקב. **אביו:** הגאון ר' שלמה (שימש כדיין). **מרת זוהב. נשותיו:** מרת סעידה (זיווג ראשון- בת ר' מרדכי בן סוסאן), מרת מרים (מרימה) מרציאנו (זיווג שני). בתו (מזיווג ראשון): מרת מרים (נישאה לר' מסעוד בן סוסאן). **ילדיו (מזיווג שני):** ר' דוד חיים (כיהן כראב"ד בקזבלנקה), ר' מאיר יעקב, מרת ז'ווירה, מרת אסתר. **מרבותיו:** אביו, ר' שלמה. **מתלמידיו:** הגאונים ר' דוד הכהן סקלי (בעל 'קריית חנה דוד'), ר' מרדכי קורקוס (בעל 'גדולת מרדכי'), ר' שלמה הכהן צבאן (בעל 'משלמה'), ר' שמואל מרציאנו (בעל שו"ת 'יען שמואל'), ר' שלמה רוזיליו, ר' משה אביטבול, ר' אליהו בן גיגי (בעל 'קול צעקת הרועים'), ר' דוד עטר. **מספריו:** **יליקוטי דינים**- על סדר הא"ב **פסקי דינים**- עסק גם בתרגום הספר 'בית שלמה' של רבי שלמה מאיר, העוסק באיסור והיתר, יחד עם ר' יוסף ענקונינה.

מעשה ביולדת שהתקשתה בלידתה בחודש השביעי לעיבורה. באו לרבינו שביקש עליה רחמים. הצדיק לקח את מטפחתו וקשר שבעה קשרים ואמר להם שיתירו הקשרים על ראש היולדת ויכל קשר שיתירו, יתנו לה לשתות מן הכוס המים אשר בירך עליו ושתה ממנו. כמובן שמיד עשו כך ואחרי שסיימו להתיר את שבעת הקשרים היולדת מיד ילדה בן זכר והרב בעצמו מל אותו.

כך גם אירע מעשה באישה אחרת שהתקשתה גם כן בלדתה והרופאים אמרו שהתינוק גדול מדי וצריך ניתוח כדי להוציאו. באו לרבינו וסיפרו לו על כך. רבינו לקח כוס מים ובירך עליו ושתה ממנה וציווה להשקות את היולדת והיא מיד ילדה ללא שום ניתוח.

נכדו הגאון רבי אליהו שמעון בן שושן זצ"ל רבה של ליאון-צרפת סיפר: הייתי מסתכל בפניו הקורנות אור של שמחה בערב שבת בהתלהבות עצומה. סבא היה מצווה לבנו, עט"ר אבא מאיר כמוהו"ר הראב"ד חיים דוד זלה"ה לקדש. אומנם לפני הקידוש היה אומר לו להמתין קצת עד שיגמור ההוא את הקידוש. סבא היה ממתיין ולאחר זמן מה ענה אמן ורק לאחר מכן היה אומר לאאמו"ר זצ"ל לקדש. פעם שאלו אותו, למי הוא מאזין וענה אמן. סבא השיב שיש מאן דהוא שבא אצלו ומקדש בכל ערב שבת. אף אחד מן המסובים לא זכה לראות או לשמוע, רק סבא.

תלמידו של רבינו, הגה"ק רבי דוד עטר זיע"א היתה לו בת נשואה שלא נפקדה בזרע של קיימא במשך זמן רב. גילו לו בחלום שעליו להשאיל מהרבנית את אבנטו של רבינו (שכבר נפטר) וכן עשתה ונפקדה בבן זכר, וקראה אותו על שמו.

אחד מתלמידיו במראכש רבי שלמה רוזיליו זצ"ל היה גם משרת לפניו בבית אכסניה שלו במראכש, סיפר, שפעם היה רעב גדול בעיר מראכש ועניי ישראל סבלו הרבה מרעב זה. רבינו קרא לתלמידו ונתן לו כל הכסף אשר הקהילה היתה תומכת בו, וציווה עליו לקנות בו צרכי מזון ולחלק את כולו לעניים. לאחר מכן שאל אותו רבינו: "כשאתה נותן לפניך את הלחם, לכמה פרוסות אתה מחלק אותו?". התלמיד ענה לארבע פרוסות. רבינו גער בו ואמר: "אין בשיעור זה כדי שביעה. מהיום והלאה תחלק הכיכר לשתי פרוסות. אם יחסר לך, תבוא אלי ואוסיף לך". (הסיפורים מעובדים בעיקר מתוך 'פרד"ס אליהו' שכתב נכדו).

הצדיק המקובל הרב חיים פינטו זצ"ל (הראשון), הידוע כסבא דמשפטים'- נולד באגאדיר שבמרקו ביום ט"ו בתמוז לפי מקורות רבים בשנת ה'תק"ג (1743), ויש מקורות המצינים ה'תק"ט (1749). נודע כעילוי בצעירותו. עקב תקיפותו בענייני הלכה כינוהו גדולי דורו 'אביר לב', עם זאת היה קשוב לצרכי עדתו והדאגה לעניי עירו הייתה בראש מעייניו. נודע כבעל מופת גדול וברכותיו התקיימו במלואן. ייסד את בית הדין הראשון במוגאדור, ניהל ישיבה בעירו ורבים מתלמידיו התפרסמו במשך השנים. היה מפורסם בכל העולם גם בארצות אירופה, בפורטוגל וברזיל היו שולחים לו ולזרעו נדרים ונדבות. לאחר הסתלקות ר' יעקב ביבאס מונה רבינו כאב"ד מוגאדור על אף גילו הצעיר, יחד עם המקובל ר' דוד חזן. זכה לגילוי אליהו הנביא. מלומד בניסים. בעל רוח-הקודש. מקובל. הישמעאלים בראותם את רבי חיים פינטו אחזתם חיל ורעדה, יהודים וערבים מכבדים ומפארים את שמו וכולם מאמינים בקדושתו ובזכות אבותיו הקדושים. חיבר פיוטים וחיידושים בהלכה, בקבלה, באגדה ועל הש"ס, אך רוב כתביו אבדו. נפטר ב-כ"ו אלול ה'תר"ה (1845). ציונו בעיר מוגאדור שבמרקו. לפי המסורת המקובלת שיחסה את לידתו לשנת ה'תק"ג, חי כ-102 שנים.

סבו (מצד אביו): ר' יאשיהו פינטו הראשון. **אביו:** הגאון ר' שלמה. **אמו:** מרת שמחה. **רבותיו:** ר' יעקב ביבאס. מבני דורו שלמדו עמו: המקובל ר' דוד חזן. **בניו:** הגאונים ר' יאשיהו, ר' יהודה (המכונה ר' הדאן), ר' יוסף ור' יעקב. **מתלמידיו:** הגאונים ר' אברהם קוריאט, ר' דוד אלקיים, ר' דוד זגורי, ר' יעקב בן שבת. **מספריו:** דברי תורה, פיוטים וחיידושים בהלכה, בקבלה, באגדה ועל הש"ס, שרובם אבדו.

ל ביתו של רבינו היו נכנסים ובאים אנשים רבים, בנושאים הקשורים לכלל הקהילה וענייני הציבור היהודי במוגאדור ואנשים הזקוקים לישועות פרטיות. פעם אחת הגיע במרוצה רבי מכלוף לוב לבית הרב לצורך עניין חשוב שלא סבל דיחוי. הדבר אירע בשעת לילה מאוחרת, ורבי מכלוף ידע למצוא את חדרו של רבי חיים זיע"א, על פי הנר שדלק שם. כשנכנס הלה לחדרו של הצדיק, ראה שם שני אנשים: האחד, הרי הוא רבינו, הצדיק הרב חיים זיע"א, ופניו פני להבים, זורחות ומפוצות אור יקרות. **והשני, דמות לא מוכרת, אשר הייתה דומה בעיניו למלאך משמיים.**

רבי מכלוף חשב להתקרב אל השניים, אך לפתע הוא חש בפיק ברכיים, ואימה גדולה נפלה עליו. הוא הסתובב על עקבותיו ומיד ברח מן המקום. למחרת היום כשפגש את רבינו, אמר לו הצדיק: **"אשריך, רבי מכלוף, שזכית לראות את פני אליהו הנביא זכור לטוב".**

רבי מכלוף שמח מאוד על שזכה לראות את מלאך הברית, אך עד מהרה לבו נהפך בקרבו, **שמה יענש על כך שהביט בפניו של אליהו הנביא זכור לטוב.** הוא התחנן בפני רבינו, שיתפלל עליו, כדי שלא יענש חס ושלום וימות בחצי ימיו. רבי חיים זיע"א הרגיעו והבטיח לו, שיתפלל עליו, ויבקש עליו רחמים מאת ה', שלא יפטר בגיל צעיר. תפילתו של הצדיק התקבלה בגנזי מרומים ועשתה פרי. רבי מכלוף האריך ימים ושנים, **עד שנסתלק לבית עולמו בן מאה ועשר שנים!**

את המעשה הזה שאירע לו, כתב רבי מכלוף בעצמו בסידור התפילה שלו, ובניו ונכדיו שימשו את בני משפחת פינטו המעטירה, וכך העבירו את המעשה לדורות הבאים, כדי שידעו מעט מגודל וצדקות רבינו, שהיה זוכה ללמוד עם אליהו הנביא זכור לטוב.

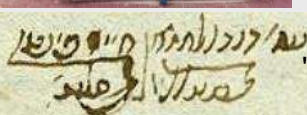
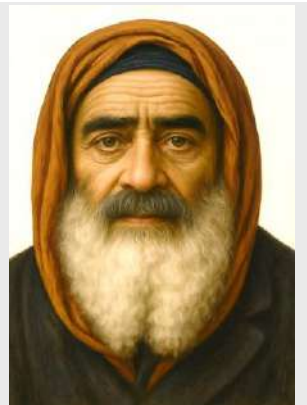
ר בינו היה עורך קבלת שבת בשמחה והיה משורר שירים ובקשות לכבוד השבת בקול נפלא. באחד מלילות השבת אמר את הבקשה של המשורר רבי ישראל נג'ארה זצוק"ל ומיד **עם התחלת הבקשה נגלה לו המשורר רבי ישראל נג'ארה זצוק"ל, שחיבקו ונישקו.**

את המעשה הבא סיפרה גב' אוחיון לגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א: לאמא שלה ל"ע לא התקיימו ילדיה, ובעודם צעירים לימים התבקשו לעולם שכולו טוב. כאשר נולד הבן השלישי, הלכו לקברו של רבי חיים הגדול זיע"א להתפלל, ושם נדרו נדר: **"אם הבן הזה יחיה, אזי כשהוא יגיע לגיל שלוש, יגזרו את שערותיו ליד הקבר של רבי חיים זיע"א, ושם יערכו סעודת הודיה גדולה".**

הבן השלישי אכן נשאר בחיים, אך בהגיעו לגיל שלוש שנים, נשכח מהם אותו הנדר שנדרו ליד קברו של הצדיק. בוקר אחד, נשמעו לפתע נקישות בדלת. על הסף עמד הצדיק רבי חיים פינטו הקטן זיע"א (נכד רבינו). הוא שאל את בני הבית: **"האם גרה כאן גברת מויאל?"** בני הבית השיבו בחיוב.

סבי הצדיק, המשיך המקובל ר' חיים הקטן, **"רבי חיים פינטו זיע"א, בא אליי בחלום הלילה, ואמר לי לבוא אל הבית הזה, כי כאן נדרו נדר לגזור את שערות הילד על ציונו, ושכחו לקיים את נדרם! לכן הוא מבקש, כי תבואו עוד היום אל קברו לקיים את הנדר שנדרתם, לגזור את שערות הילד ליד קברו".**

"ולא עוד", הוסיף ואמר להם: **"ואף אמר לי, כי הבן הזה יחיה-יחיה".** בכפל לשון. בני המשפחה באותו רגע נזכרו אכן בנדר, שעשו לפני כשלוש שנים, ועוד באותו יום הלכו אל ציונו של רבי חיים הגדול, וגזרו שם את שערותיו של הילד כפי שנדרו, וברכת הצדיק התקיימה בו לאריכות ימים ושנים.

מספרים על רבינו שהיה עורך קבלת שבת בשמחה והיה משורר שירים ובקשות לכבוד השבת בקול נפלא. באחד מלילות השבת היה אומר את הבקשה של המשורר רבי ישראל נג'ארה זצוק"ל ומיד **עם התחלת הבקשה נגלה לו המשורר רבי ישראל נג'ארה זצוק"ל שחיבקו ונשקו**. הקפיד בהילולת הרשב"י ורבי מאיר בעל הנס מידי שנה ברוב עם והדרת מלך, את חג השבועות היה מעביר בלימודי תורה במשך שני לילות עד לשעות הבוקר.

כשהרגיש כי שעת הסתלקותו קרבה חילק סכום כסף עצום לצדקה. בני ביתו שאלוהו לפשר הדבר ור' חיים השיב כי אנשים רבים שהיו חייבים לאביו סכומי כסף גדולים שילמו לו את חובם לאחר פטירת אביו **וכעת לפני פטירתו הוא החליט לחלק את כולו לעניים היות ואין אנו יודעים איזה ממעשי המצוות שעשינו נחשב לעבודת ה' כראוי, אך מעשי הצדקה ילכו עמנו בוודאות!**

בהיותו בן 84, המשיך בעסק התורה יומם ולילה כפי שעשה בנערותו, בהיותו במלוא כוחו. **חכמי דורו עמדו נפעמים מול כוחות הנפש של הרב**. אך בין אנשי הקהילה היו קטני אמונה שלא האמינו בכוחותיו של הרב. הם החליטו לבחון אם לא נס ליחו, ושלחו אליו את אחד מתלמידי החכמים הצעירים שבעיר, עם קושיה על התוספות. כשנכנס התלמיד אל הרב, אחזה בו רעדה. פניו של הצדיק האירו באור יקרות, וכאשר נשא את מבטו אליו, חש התלמיד כאילו המבט מפלח ומגלה את כל צפונות לבו. "מה רצונך בני?" שאל הרב. **"באתי לקבל את פני רבינו"**, השיב התלמיד ברעדה, חושש לגלות את האמת.

חיך האיר את פניו של ר' חיים. "לו יהי כדברך", אמר בטוב לב, **"יודע אני שהתקשיתם בתוספות אחד, ועל כן נשלחת אליי לבחון אם כוחי עדיין איתי, ואם אני מסוגל לתרץ את הקושיה. האם נעלם מעיניכם מאמר חכמנו, שזקני תלמידי חכמים, ככל שמזדקנים, דעתם מתיישבת עליהם? בוא ואסביר לך את הפשט בתוספות"**. ר' חיים תרץ לתלמיד לא רק את התוספות, אלא גם מקומות רבים בגמרא בהם התקשה. בסוף השיעור הודה הצעיר לר' חיים שהאיר את עיניו בתורה, וביקש את סליחתו על שהעז לבוא כדי להעמידו במבחן.

באחת השנים, בליל חג-השבועות, עת ישבו רבי חיים ובני הקהילה ולמדו תורה, נכנס לבית-המדרש אחד מהקאדים המוסלמים. **לא היה זה דבר יוצא דופן, שכן חכמים רבים באו לשמוע את דברי חוכמתו של הצדיק**. הקאדי החל לשאול את ר' חיים דברים שונים.

בין הדברים הגיעו גם לוויכוח בענייני השקפה ואמונה. השופט המוסלמי, שרצה בכל מאודו לנצח את ר' חיים בוויכוח, החל לומר דברים, שאי אפשר היה להסכים להם. **כמוכן שר' חיים ענה לו על כל דבר ודבר, והוכיח לו בטוב טעם ודעת את טעותו**. כאשר ראה הקאדי שלא יוכל לנצח את הצדיק, החליט להשתמש באמצעי היחיד שנותר לו- הוא פקד להכניס את ר' חיים לבית-האסורים. **"החכם היהודי ביזה את קודשי הדת המוסלמית"**, טען באוזני כולם, כדי להצדיק את צעדיו כנגד ר' חיים.

בהיותו שופט מכובד, התקבלו דבריו ללא עוררין, ולמרות שכולם הבינו שעונש המאסר לא היה צודק, לא יכלו לעשות מאומה, ור' חיים נאלץ לבלות את הזמן בתא קטן וחשוך בבית-האסורים. גם בהיותו כלא בתאו, לא הפסיק הצדיק את לימודו ותפילתו, ובטח בקב"ה שיציא אותו ממסגר. ואומנם, **לא עברו שעות אחדות והקאדי הרשע צנח לרצפה מתבוסס בדמו**.

למראה הרשע המוטל כאבן שאין לה הופכין, הבינו כולם, שהדבר בא כעונש משמים על התעללותו בצדיק. היות שחששו אלו לחייהם, מיד שלחו שליח להוציא את רבי חיים לחופשי, והוא חזר לביתו. על נס השחרור חיבר ר' חיים את שירו המתחיל במילים: **"הממני ואסר, אותי במלכותו. אויב שונא וצר, ענה אותי, מן המצר"**.

הרב שמואל אבא מזיכלין זצ"ל - נולד ב-י"ט כסלו ה'תק"ע (1809) בלויביטש שבפולין. נקרא על שם סביו הרב שמואל מטשערנוויסק ועל שם דודו זקינו הרב אבלי חריף מקאליש. נולד לאחר שנים רבות בו הוריו היו נשואים. כשנולד היה חלוש וכאשר היה בן שלוש עדיין לא היה מסוגל להלך ברגליו ואביו הביא מלמד לביתו ללמדו תורה. כבר בגיל צעיר ניכר בתפיסתו המופלאה ובהיותו כבן שמונה שנים נודע בשם העילוי מלויביטש. בהיותו כבן 12 שנים הביאו אביו לר' לייבוש חריף אב"ד בפלוצק, שהיה מפורסם כגאון עולם. הלה בחנו וישב שם כשנה. אחר חתונתו החל להנהיג בלויביטש. כשהגאון ר' עקיבא איגר ביקש להגיע לוורשה, עבר בדרכו דרך לויביטש, ולאחר שיחה תורנית עם רבינו לא זזה ידו ממנו, בכל התקופה בה שהה ר' עקיבא שם.

מספר שנים לאחר מכן ירד אביו מנכסיו וחמיו לקחו לגור על ידו בבודזנוב. שם פתח בית כנסת חסידי ונהג באדמו"רות. באותה תקופה ירד גם חמיו מנכסיו ובשנת ה'תר"ד (1843) עבר לזיכלין (שם התגוררה דודתו ביילא, אחות אביו וחמיו שהבטיחה לספק לו את צרכיו) ושימש כאדמו"ר הראשון של חסידות זיכלין. **בעל רוח-הקדוש. מלומד בניסים. גאון בנגלה ובנסתר. רבים פנו אליו ונושעו.** רבינו קיים סיגופים ותעניות. מעולם לא עברה עליו חצות הלילה בשינה. לאחר תיקון חצות היה לומד את שיעוריו עד אור הבוקר. ישן במלבושיו. כל ימיו לא פשט את מלבושיו אלא לפני הטבילה במקווה. טבל בכל יום במקווה ואף בחורף במי-קרח.

היה מקבל הרבה ממון בפדיונות ובכל זאת לא לנה בביתו פרוטה. **היה נוהג להריח אם מקור הכסף כשר והיה מחלקו לעניים המחזרים על הפתחים.** כשבאו אצלו עניים בני-טובים היה מכלכלם על שולחנו ונותן להם מעות ביד רחבה. ואילו לצרכי בני-ביתו היה מפריש מעט, והיו מוכרחים לקחת בהקפה. לבנו יחידו ולבתו היחידה היו רק שני בגדים, אחד לחול ואחד לשבת קודש ולחג. מעולם לא נשא פניו לאף אדם. תמך בגלוי במורדים הפולניים, בעבור שקבלו בזרועות פתוחות את פליטי ישראל בזמן הגירושים משם. בעקבות דבריו קמו מלשינים והביאו את דיבתו רעה בפני מלכות רוסיה ואף ישב בכלא בעקבות זאת. נפטר במוצאי שבת קודש פרשת נצבים וילך. כ"ו באלול ה'תרל"ט (1879). חי כ-69 שנים. ציונו בזיכלין. בנו המשיך את מקומו באדמו"רות. בשעת פטירתו נעצרו שני השעונים בחדרו, ונשברה רגל של מיטתו. (הביוגרפיה מעובדת מתוך ספרו להב-אש)

סבא רבא (מצד אביו): ר' שמואל מטשערנוויסק. **סבא (מצד אביו):** ר' יצחק איצק מזיכלין. **אביו:** ר' יצחק אייזיק זליג מזיכלין. **אמו:** מרת יוטל (מצאצאי הב"ח והט"ר). **אשתו:** מרת גולדה רייצא (בת דודו ר' מרדכי מבודזאנוב). **ילדיו:** ר' משה נתנאל (בנו יחידו) ומרת מרים ברכה. **מרבותיו:** הגאונים אביו, ר' יצחק אייזיק זליג, ר' אריה לייב צינץ, סבו, ר' פישל מסטריקוב, ר' שמחה בונים מפשיסחא, ר' לייבוש חריף צינץ (אב"ד פלאצק), ר' משה יהודה לייב זילברברג מקוטנא (בעל זית רענן), ר' יעקב מברזין (חסידות-בנו של רבי פישל מסטריקוב). **מספריו:** **ילהב אש-** דברי תורה ותולדותיו, שנדפסו לאחר פטירתו.

מסופר על אחד מתלמידיו של רבינו בשם הרה"ק ר' נחמן מקאליש ששוחח עם אחד מרעיו בענייני אמונת חכמים, ותוך כדי כך שח לו שאין לו אמונת חכמים ברבינו, משום שאין הוא נזקק לאמונה, אלא הוא רואה באופן מוחשי את גילויי רוח הקודש שלו, ויודע, כי אין נסתר מנגד עיניו... התפעל החבר והפציר בו לקחתו לזיכלין, כשהוא אומר: "יודע אני שפגמתי בדבר מה, ואיש אינו יודע זאת מלבדי, הבה ונראה אם ידע על כך רבך". השניים נסעו ובאו אל הרבי, והוא נתן להם שלום בפנים מאירות. כשיצאו משם, אמר החבר: "לשווא התפתיתי לבוא אחרך. איה גלויי רוח הקודש עליהם דברת? הלא לא אמר לי מאומה". "עדיין אין כאן ראיה", השיב רבי נחמן, "אני משוכנע, שהוא יודע הכול, וייתכן שהוא ממתין לשעת הפרידה כדי לומר את הדברים".

גיחך החבר, "חייב היה לדעת שאינני מתכוון ליטול ברכת פרידה ממנו, ולעולם לא תהיה לו הזדמנות להוכיח אותי". הוא יצא לברר, מתי יוצאת רכבת מזיכלין לביתו, אולם לאכזבתו, אמרו לו, שרק בלילה תצא רכבת כזו. ממורמר הלך וישב בבית-המדרש, כשהוא ממתין לתפילת מנחה, לאחר התפילה ראה, שהרבי מתחיל למסור את שיעורו היומי הקבוע, ומכיוון שלא היה לו מה לעשות, היטה את אוזנו לשיחה.

פתח הרבי בדברי המדרש הנזכרים לעיל: **"אֵלֶּה עֲשִׂיתָ וְהִתְרַשְׁתָּ, דְּמִיתְּ הָיֹת אֶהְיָ כְמוֹךְ"** (תהילים ג, כא), והסביר: הצדיק הוא רועה נאמן, בבחינת מה שהיה משה לדורו, כמו שכתב רש"י (סוכה לט). שגדול הדור קרוי משה. והנה, יש אנשים הבאים אל הצדיק, כשהם מלאי עוונות ופשעים, וכשאנו אומר להם מאומה, סבורים הם, שאינו יודע במה פגמו, כי אילו ידע – מדוע לא אמר? אבל אין הדבר כן, **הצדיק רואה הכול, אך חס עליהם, שלא לביישם, במיוחד, כשאנו באים לבדם, אלא עם חברים...**

אולם מאחר שהם אינם יודעים זאת, ומוציאים עליו לעז באמרם שטחו עיניו מראות, לפיכך נאלץ הצדיק להראות להם שיודע הוא הכל, כמו שאומר המדרש: **"אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה (דברים א, א)", מפני מה הוצרך משה לדבר? משום ש"אֵלֶּה עֲשִׂיתָ וְהִתְרַשְׁתָּ"** (תהילים ג, כא), חטאת ובכל זאת החרשתי ולא הוכחתי אותך, אולם בעקבות שתיקתי **"דְּמִיתְּ הָיֹת אֶהְיָ כְמוֹךְ"**, סבור אתה שאינני יודע, ואמונת החכמים נפגמת בך, ומשום כך מחובתי לבוא ולומר את כל הידוע לי.

רבי שמואל אבא המשיך: **"במה דברים אמורים? לדוגמא בא אדם ועושה כך וכך", וכאן החל למנות אחד לאחד את כל פגמיו של החבר, וביאר כל חטא וחטא איזה פגם עשה בעולמות העליונים, כמה החשיך וכמה נתן שליטה למזיקים, ברא מחבלים ועורר קטרגים ומנע שפע טובה וברכה.** כששמע החבר את הדברים נמס לבבו כמים, והודה לרבי נחמן, שאין נסתר מעיני רבו. **"כעת מתבייש אני לבוא לפניו, משום שהרהרתי אודותיו"**, אמר, אך רבי נחמן חיזק אותו ואמר לו, שלבטח לא יקפיד עליו הרבי, שענותנותו ידועה לכל. ואכן, כשנכנסו שניהם לקבל ברכת פרידה, לחץ להם הרבי את ידו לאות פרידה, מבלי לרמוז מאומה, אודות השיחה הקודמת ואל מי שהיא כוונה...

אם ראשונים כמלאכים - הרב המקבל יצחק אלפיה זצ"ל

הרב המקובל יצחק אלפיה זצ"ל - נולד ב-י"ח שבט ה'תרל"ח (1878) בחלב שבארם צובא. יחוסו הרם מצד אמו מגיע עד דוד המלך ע"ה (אמו הייתה ממשפחת דיין המפורסמת והמיוחסת). מגדולי חכמי ארם צובא. בהיותו כבן שש נפטרה אמו והוא גדל בבית סבו, הרב יצחק ישעיה אלפיה. בשנת ה'תר"ן (1890) עלה לארץ עם אביו וזקנו. הם קבעו את משכנם בעיר העתיקה והחלו ללמוד בישיבת המקובלים 'בית אל'. סבו לימדו את אומנות השחיטה וממנה התפרנס. בשנת ה'תרס"ז (1907) מונה כחבר בבית דין אך רבינו לא מצא בזה סיפוק רוחני מכיוון שביקש לקרב את המוני בית ישראל לעבודת ה', לפיכך התפטר ממשרה זו ויסד בשנת ה'תר"ף (1920), יחד עם רבנים נוספים הקים את חברת 'אור חדש וצמח צדיק' שמוקמה בביה"כ 'משגב לדך' בירושלים. כל חייו הוקדשו למען הזולת והרבה לדאוג לנצרכים. פעילותו המפורסמת ביותר הייתה קיום "תענית דיבור" ציבורית בימי 'השובב"ם'. נודע בתורת הנגלה והנסתר. ענוותן מופלא. בשנת ה'תרע"א (1911) עבר לראשון לציון, שם ייסד את חברת 'עולי רגלים'. במשך כארבע שנים לימד נערים בבית הספר המקומי, אולם כאשר נודע לו שבית הספר נתמך בידי גורמים חילוניים, פרש ממשרתו ואף החזיר את הכסף שקיבל כשכר. בימי מלחמת העולם השנייה, כאשר הצבא הגרמני התקרב לארץ, יצא לקברו של ר' יעקב אבוחצירא בדמנהור שבמצרים והתפלל שם להצלת היישוב בארץ. בשנת ה'תש"ח (1948) לאחר שנפלה העיר העתיקה ביד הירדנים התמלא על צער גלות השכינה ונפל למשכב ובחודשים האחרונים לימי חייו היה מרותק למיטה למרות זאת לא פסק פומיה מגרסא ולא ביטל תפילה בציבור (התקיים מניין בביתו). בעת נפילת הרובע אבדו כתבי יד רבים שלו. נפטר ב-כ"ו אלול ה'תשט"ו (1955). חי כ-77 שנים. ציונו בהר-המנוחות בירושלים.

סבא (מצד אביו): ר' יצחק ישעיה. **אביו:** המקובל ר' יעקב חיים ישראל רפאל (מח"ס 'ריח ליצחק'). רוב רבני חאלב היו מתלמידיו בנגלה ובנסתר). **אמו:** מרת שרה (צלחה) (ממשפחת דיין המיוחסת שבחאלב). **בנותיו:** מרת אסתר ומרת צלחה. **מתלמידיו:** ר' עובדיה הדאיה, ר' מנחם מנשה. **מספריו:** **יקונטרס היחיאל** - הנהגת ביה"כ, ענייני מיתה וקבורה, חנוכת הבית כולל דיני מזוזה ומעקה **אור חדש וצמח צדיק** - מעלת תענית דיבור **ייאיר נתיב מבאר** - לוח הלימודים **אהבת ה'** - איסור שינוי המנהגים **שיח יצחק** - תפילות ודרשות. ספרים רבים נעלמו בשנת ה'תש"ח כאשר העיר העתיקה נפלה בידי הירדנים.

בימי המלחמה העולמית השנייה, כאשר צבאות הגרמנים התקרבו לגבולות מצרים והגיעו לאל עלמין. הייתה אז סכנה חמורה לכל המזרח התיכון ובפרט ליישוב היהודי בארץ מפלישת הגרמנים. נקל לתאר כי הערבים וכל צוררי ישראל הרימו ראש והיו מאיימים: בעוד כך וכך ימים יעשו כליה בשונאיהם של ישראל. במצרים עצמה עברו הערבים והצוררים ימ"ש מאיומים, למעשה פרעות. רבינו שהיה מגדולי מקובלי וחכמי ירושלים, הרעיש עולמות עליונים ותחתונים בתפילה נרגשת, על מנת שהגנרל רומל ימ"ש וצבאותיו לא יצליחו להיכנס לארץ הקודש ולהכריע גם בה את היהודים: בכותל המערבי, קבר רחל, רבינו חיים בן עטר הקדוש, בכל המקומות הללו ועוד, סובב רבינו ועימו מקובלים קדושי עליון מירושלים. שם העתירו שיח בתיקונים מיוחדים על פי חכמת הנסתר בניסיון לבטל ולקרוע את הגזירה הנוראה.

הארמנים ושאר העדות הנוצריות נכנסו בעיר 'דמנהור' אל מצבת קבורת הרב הקדוש המלוב"ן הצדיק האדמו"ר רבי יעקב אביחצירא זיע"א, הוציאו את ספר תורה המקודש מן ההיכל, ובעוונות רמסו ושרפו אותו. באותו ערב חלם רבינו, והנה בחלומו איש לבוש בגדי חכמים בא אליו ואמר לו: "מדוע אינך פוקד את קבריו?". ויאמר לו: "ומי אדוני שאדע לפקוד את מקום מנוחתו?" ויענהו: "שמי רבי יעקב אביחצירא". "והיכן קבור מר?" - ויאמר לו: "בדמנהור אשר במצרים, ועתה חושה אל תעמוד כי בזה תלויה הצלת עם ישראל".

מיד התעורר רבינו ומיהר לבית הכנסת "בית אל" בעיר העתיקה וסיפר את חלומו לחבריו המקובלים: "הידעתם מי הוא הרב הצדיק הזה הבא אליי בחלומי?". ויענהו: הרי הוא הצדיק המפורסם בכל ערי המערב, מחבר הספרים הקדושים: פתוחי חותם, יורו משפטיך ליעקב, מחשוף הלבן ועוד... לאחר תפילת שחרית, הלך רבינו עם שניים מיידייו הרבנים למושל המחוז כדי לקבל אישור נסיעה למצרים. השומר בפתח עצר אותם ושאל: "לאן פניהם מועדות?" - "למושל". "היש לכם הזמנה?" - "לא". לשמע תשובתם מיד גירשם. אך רבינו לא זז ממקומו ועמד בעקשנות שהוא יראה פני המושל ויהי מה, עד שממשרדו של המושל ירד קצין גבוה ובשומעו את בקשת הרב, חזר אל המושל ומסר לו את בקשתו של הרב.

דקות ספורות עברו והקצין חזר בהוראת המושל והורה כי רבינו יעלה לבדו. רבינו סיפר את דבר העניין וסיים כי הוא מבקש שיינתן רשות למניין יהודים לנסוע למצרים כדי להשתטח על מצבת קבורת רבי יעקב אביחצירא זצ"ל. הנציב שמע אותו בכובד ראש והסביר: "רק רכבות צבאיות יוצאות למצרים בעת מלחמה. אני מוכן לצרפך לאחת מן הרכבות הללו, אך דע לך שמלוא האחריות לשלומך מוטלת עליך בלבד". כאשר חזר לחבריו, וגולל באוזניהם את מה שנאמר, אמרו לרבינו: "דחה אותך בדברים בעלמא, איך תיכנס לקרון מלא חיילים ולא ירגישו בך? יש סכנת נפשות בדבר ולכן אל תעשה זאת". אך רבינו, לא שת ליבו לסכנות. מוכן היה למסור את נפשו למען העם היושב בציון.

למחרת בבוקר לקח את טליתו ותפיליו ובא לתחנת הרכבת כדי לעלות לקרון. בעודו עומד ניגשו אליו שני קצינים ושאלו לשמו ומיד העלו אותו לקרון וישבו משני צדדיו עד הגיעם לקהיר. אז הביאו אותו לשכונת היהודים ונעלמו. רבינו נכנס לביה"מ 'כתר תורה'. תמהו החכמים הלומדים שם: "היתכן כי זהו ר' יצחק אלפיה מירושלים? כיצד הגיע למצרים בימים אלו?" כששמעו את חלומו ואיך זכות הצדיק כמוהו"ר ר' יעקב אביחצירא זיע"א עמדה לו להגיע בשלום לקהיר, עשרות רבים נסעו לדמנהור אל קבורת הצדיק, להצלחת עמו ישראל ולהצילם מידי האויבים ובפרט מהגרמנים. הם למדו פעמיים את סדר 'תענית הדיבור', שבעת כורתי ברית, הקפת המצבה ושאר התיקונים לילה ויום בלי הפסק. בלילה השלישי, יצא אחד מהלומדים לחוץ וראה והנה העיר כולה מוארת ונשמעים תרועות שמחה. (בזמן המלחמה הייתה אפילה עקב העוצר). התברר כי הגרמנים ברחו מהחזית והאנגלים ניצחו ונכנס לבשר ללומדים. מיד קראו הלל ועשו שמחה גדולה ויהי הדבר לנס. סיפר רבינו, כי בשעת הלימוד ראה הארה גדולה בוקעת ממצבת הצדיק ר' יעקב אביחצירא זיע"א וכעין עמוד אש יצא מקברו זיע"א

המקובל הנסתר הרב יהודה זאב ליבוביץ זצ"ל - נולד ב-ו' תשרי שנת ה'תרפ"ב (1921) בכפר סמוך לסאטמר שבטרנסילווניה. מצעירותו נודע כמתמיד גדול. **גאון בנגלה ובנסתר**. בקיאותו וידענותו המופלאה הייתה בכל מכמני התורה. **בעל רוח הקודש**. במלחמת העולם השנייה איבד את כל משפחתו, והוא עצמו שהה במחנות עבודה. לאחר המלחמה עלה בגפו לישראל, הוגלה על ידי הבריטים לקפריסין, ולאחר קום המדינה שב ועלה לישראל והתיישב בתל אביב. שם התקרב לר' יהודה צבי ברנדויין, שהתגורר בעיר, והוא צרפו לחבורת המקובלים, עימה נמנו לאחים וינשטוק, ר' משה יאיר ויוסף. אולם בניגוד להם, הרב לא התפרסם כלל ונותר באלמוניותו. לפני מלחמת העולם השנייה היה מאורס, אולם, לאחר שפלתו נספתה בשואה לא נישא עוד. **במשך כ-40 שנים התגורר בגפו בחדר בודד שם למד בהתמדה גדולה ועבד את השי"ת ביראה ובהצנע לכת**, ולמחייתו עבד כסולל כבישים מטעם עיריית תל אביב.

הרב שמר על קשרים הדוקים עם גדולי הרבנים והאדמו"רים, ובראשם האדמו"ר אהרון רוקח מבלז, האדמו"ר יקותיאל יהודה הלברשטם מצאנז, והיה מקורב לאדמו"ר ר' רז'ין. אולם למרות קשריו עם הרבנים והאדמו"רים הצליח ליבוביץ לשמור על אלמוניות מוחלטת, ומלבד מספר מועט של רבנים שעמדו על גדולתו בתורת הנגלה והנסתר **נחשב בעיני מכריו ושכניו כאדם פשוט**. ענותן עצום. גדולי המקובלים ביניהם ר' משה יאיר ור' יוסף וינשטוק נהגו להפנות אליו שאלות ועם כל זאת הסתיר עצמו ועשה עצמו כאחד שאינו יודע ספר. בתחילת שנות ה-90 עבר להתגורר בבני ברק, אצל נכדו של המקובל ר' חיים משה מנדל. בתקופת מגוריו זו התפרסם כצדיק נסתר. גדולי הרבנים, ובהם ר' שמואל וואזנר ור' מרדכי גרוס, נהגו לבקרו ולשוחח עמו בענייני הלכה וקבלה. למרות שסירב לקבל קהל וקימץ בחלוקת ברכות, **נודע כבעל מופת**. עד היום רבים המתפללים על ציונו ונושעים. נפטר ב-כ"ז אלול ה'תש"ע (2010). חי כ-89 שנים. ציונו בבית החיים פוניבז' בבני ברק.

אביו: ר' יחיאל צבי הי"ד (שימש כמלמד והיה מצאצאי בעל 'מגלה עמוקות'). **אמו:** מרת גלדא. **מרבתי:** ר' מרדכי עזריאל ויינברגר (אב"ד מרגרטן), ר' יהודה רוזנר (אב"ד סקלהיד), ר' יואל טייטלבוים מסאטמר, ר' מאיר סג"ל לנדא מדראהביטש. **בקבלה:** ר' יהודה צבי ברנדויין. **חברותא:** ר' דוד מאיר וייס. **מתלמידיו:** ר' שלום ארוש. **מספריו:** **יתורת יהודה זאב יאור לוי יזיו יהודה יזל מים מדליו יוזאת ליהודה ימנחת יהודה יקול יהודה בעל הכתבים**.

על העובדה כי הרב היה בעל רוח-הקודש, יעידו הסיפורים המופלאים הבאים: מעשה באחד מבאי ביתו, ששהה במחיצתו של רבינו בשעות בין הערביים המאוחרות לאחר השקיעה. הצדיק פנה אליו ואמר לו: **"אל תתפלל מנחה, כי אם תשלים בתפילת ערבית פעמיים"**. ויהי הדבר לפלא, שכן אותו אחד לא גילה, כי לא הספיק באותו יום להתפלל מנחה וכי מתכוון הוא לעמוד ולהתפלל מנחה, מאחר ששכח להתפלל.

עד כמה עלינו להיזהר, שלא לפגוע באף אדם ועל ענותנותו המופלאה של הצדיק, ניתן ללמוד מהסיפורים הבאים: שנים ארוכות נהג רבנו לצאת ולבוא בבתי ידידיו, אצלם סעד בשבתות ובביתם בילה ימים ארוכים. לא הכל עמדו על טיבו ומהותו שהסתיר את מעלותיו ומדרגותיו הנעלות. **היו אף הזדמנויות, שרבינו היה מציג עצמו כחסר בינה ונוהג בצורות מוזרות, שהביאו להרמת גבות של תמיהה**. ולפיכך, לא הכול ראו בעין יפה את ביקוריו.

אירע מקרה, והצדיק בא להתארח אצל אחד ממכריו. כשעמד על מפתן הכניסה שמע את רעייתו של בעל הבית מתבטאת בסגנון: **"שוב בא אלינו הביתה המשוגע הזה?!"**. לאחר ביקורו אמר הרב לאחד ממקורביו, ששמע על הסיפור: **"לך תבדוק מה מצב היד של אותה אשה"**. בדיקה שכמובן לא העלתה דבר. **אולם, לאחר מספר ימים נפלה האשה ושברה את ידה, או אז הוברר למפרע, כי רבינו ראה, כי נגזרו עליה ייסורים, בגין שפערה פיה לדבר בחוצפה**.

לא פעם היו שכנים שאינם מהוגנים, שראו בעין רעה את העובדה, כי 'נגזר' עליהם להתגורר בסמוך לביתו של יהודי שומר תורה ומצוות בלב תל-אביב. סיפר מקורבו הרב הרשטיק הי"ו כי אחד משכניו אף הגדיל להתנכל לרבינו, ובאחד הימים העיז פניו, **ובעומדו במרפסת ביתו רוקן דלי מים על ראשו של הצדיק, שחלף ברחוב**. רבינו שגאון בענווה היה וגאון אדיר בשפלות רוח, לא בא עמו במלחמה, אך לנוכח התנהגות כה מבישה, הפטיר כמשיח לעצמו: **"אינני יודע, אם יכולה להיות למרפסת כזו זכות קיום"**. לא יצא שבוע מיום המעשה, והמרפסת, שקבועה הייתה למקומה זה עשרות בשנים, התמוטטה וקרסה תחתיה בקול רעש גדול. **זכות קיומה נשלל ממנה**.

אחת מהנהגותיו המופלאות של רבינו, הייתה עריכת סעודת ראש-חודש, שבה השתתפו כמה צדיקים נסתרים חסידים ואנשי מעשה. לא אחת היה הצדיק גוער בפלוני, והכל מסיבות טמירות ונעלמות, ומשפעם העיז מאן דהו ושאלו: **"מדוע צעק על צדיק פלוני, הרי אישיות רמת דרג הוא, וחסידים רבים לו?"**, הפטיר רבנו כלאחר יד: **"ראיתי כי הייתה עליו גזירה קשה, ולא יכולתי לבטלה רק בדרך זו"**. מתשובה זו למדנו, עד כמה אין אנו יכולים לדעת לסוף דעתו של הצדיק, ועל כן אל לנו לתהות על מעשיהם, שהרי בדרכם יש להשפיע ולשנות עניינים הנמצאים ברומם של עולם ואין אנו נמצאים במעמדם כדי לזכות ולראות כל זאת.

פעם ביקש רבינו לשוחח באופן אישי עם אחד מאנשי הבית בלא שתהא אוזן נוספת שותפה לשיחתם. הוא ביקש ממשמשו, ששהה בבית כי יצא מן הבית לפרק זמן קצוב. המשמש שהיה עייף מאד מעמל היום נפנה והלך לבית כנסת סמוך, שם חטף תנומה קלה על אחד הספסלים. כששב אל הבית, הרב פנה אליו ושאל: "ישנת על הספסל?"

אחד מן המקורבים נכנס פעם לחדרו בעניין כלשהו. נתן בו הרב עיניו ושאלו "מה עם 'פסוקי דזמרה'? וכי אין צורך לאומרם?". התברר, כי אותו מקורב באותו היום הזדרז מאוד בתפילת שחרית ומפאת קוצר הזמן דילג על פסוקי דזמרה, ובמרוצת השעות פרח מזכרונו הצורך להשלימם.

בעודו מהלך ברחוב, ניגש פעם לרבינו אברך, בנם של קדושים ממשפחתו של אחד מצדיקי הדור, וביקש את ברכתו עבור אשתו שתלד בזמנה ובנקל. משלא נענה, הפציר רבות שיואיל לברכו. היסב רבינו פניו אליו ואמר לו: "בשבועי רצית בו", ושנה ושילש את הדברים, שלא היו מובנים באותה שעה. ברם, **משהגיע החודש השביעי ולאברך הנ"ל נולד בן בריא ושלם, הובנה למפרע תשובתו של רבינו, שחזה בעיניו הצופיות מבעוד מועד את הזמן המדויק.**

באחד הימים רבינו התקשה בקושיא גדולה בתורתו של האריז"ל. על אף שניסה בכל כוחו למצוא תירוץ לקושיא - לא עלה בידו. כשראה כך, התענה ולא אכל ולא שתה, ואף התקשה לישון מספר לילות. באחד הימים נפלה עליו תרדמה בשעות הצהריים. בחלומו, רואה כי הוא הולך לישון ותוך כדי שינה דלת ביתו נפתחה ובפתח ניצב המקובל רבינו האריז"ל. הצדיק ניגש אליו והעירו משנתו ואמר: "קודם תשתה כוס קפה ואחר כך איישוב לך את הקושיא". רבינו ניסה, בחלום, להניא את האר"י מעניין הקפה ואמר: "איך אוכל לשתות, בשעה שקדוש עליון מעולם האמת ניצב עלי?". האריז"ל דחק בו למלא אחר דברו, ואח"כ יישב את הקושיא ונעלם מעיניו. כשהוא התעורר ראה כי **הקושיא שבה התקשה מספר ימים ברורה לחלוטין.**

באחד הימים הגיע אחד הרבנים לבקר אותו. מיד כשנכנס רבינו אמר לו בתרעומת: "למה סיפרת? למה גילית את הסוד ברבים? מעתה הפסדת את המתנה ולא תזכה לה עוד!". למראה פניהם התמוהים של הסובבים, הסביר כי מאז שנפטר אביו הצדיק רבי ישראל זכריה זצ"ל, היה מתגלה אליו הנפטר מעולם האמת.

בשנותיו האחרונות, שימשו את הרב מספר אברכים חשובים במסירות עד אין קץ וקבעו ביניהם תורנויות. באחת השבתות, כשתורנותו של אחד האברכים הסתיימה וחלף זמן רב והמשמש השני לא הגיע, שאל האברך את רבינו: "היכן הוא, האם הוא נסע?". תוך כדי דיבור הבחין, כי טעה בלשונו ואמר בשבת הקדושה את המלה 'נסיעה'. מה הופתע, כשהצדיק השיב לעומתו בחיוב באומרו: "כן, הוא נסע".

חלף זמן מה ובפתח הבית ניצב המשמש השני. עוד בטרם דרכה רגלו על מרצפות הדירה, קרא רבנו לעברו: "מזל טוב, נולד לך בן". ואכן, הוברר למפרע, כי אותו משמש - אשתו כרעה ללדת, ונאלץ הוא ללוותה לבית החולים בשבת - ולפיכך איחר לשמש את הצדיק.

הגאון הרב נתן הכהן אדלר זצ"ל המכונה ה'נשר הגדול'- נולד בפרנקפורט דמיין שבגרמניה ב-י' טבת ה'תק"ב (1741). משפחתו מצד אביו מיוחסת לרבי שמעון הדרשן (מחבר 'ילקוט שמעוני'). בילדותו נודע כמחונן והיה הוגה ימים ולילות בלימוד התורה. כשהחיד"א ביקר בפרנקפורט בשנת ה'תק"ב (1752), הראו לו חכמי העיר את רבינו הצעיר בשל הצטיינותו בתורה. כל חייו חי בצער עמוק על החורבן והגלות, וכן היה בקיא בסדר קודשים ואף אמר, שהוא מוכן לעבוד בבית המקדש ברגע שיבנה. סיפר תלמידו ר' אברהם בינג: "לא הניח כמותו בכל תפוצות ישראל, הן בחריפות והן בבקיות והן בחסידות... מיום עומדו על דעתו לא הסתכל אפילו בחלון, ומיום שנעשה בן ט' שנים, לא הלך בחוצות ולא נהנה מעולם הזה".

כשהיה כבן עשרים שנה כבר יצא לו מוניטין, והתאספו אליו חלק מחכמי העיר, והוא התחיל לנהל ישיבה בביתו. בשנת ה'תקמ"ב (1782) רבינו עזב את פרנקפורט דמיין בעקבות חרם, שהטילו עליו רבני הקהילה מכיוון שהם חששו מהשמועות שהוא משתמש בקבלה מעשית ורבינו התחיל לשמש כרב העיר בוסקוביץ'. בשנת ה'תקמ"ו (1785) שב לעיר מולדתו. לאחר תקופה קצרה, התעוררה התנגדות כלפיו מחדש והרב נפל למשכב. גאון בנגלה ובנסתר. ענוותן ושפל ברך. הפקיר את כל אשר בביתו, שמא יבוא אדם ויקח חפץ ללא רשות, ויעבור על איסור גזל. עניים באו לביתו מדי יום ביומו ופיזר ממון רב לאביונים. הרה"ק מרופשיץ סיפר ששמע מה'נועם אלימלך', כי שנים רבות לא ירדה לעולם נשמה כה גבוהה מלבד רבינו הבעש"ט הק' זי"ע. נפטר ב-כ"ז אלול ה'תק"ס (1800) ונקבר למחרת. חי כ-58 שנים. ציונו בפרנקפורט דמיין.

אביו: ר' יעקב שמעון. אימו: מרת צרלה. **אשתו:** מרת רכלה (בת ר' פייבוש הכהן מגיסן). לא היו להם ילדים. **מרביתיו:** ר' דוד טבלי כ"ץ שיף (מח"ס 'לשון זהב'- רבה הראשי של לונדון ורבו המובהק), ר' יעקב יהושע פלק (ה'פני יהושע'), ר' משה ראפף ור' אבוש (רב העיר, ממנו למד קבלה). מתלמידיו: הגאונים הצדיקים ר' משה סופר ('החת"ם סופר'),

ר' יצחק אריה וורמסר, ר' אברהם בינג (מגדולי רבני גרמניה), ר' שלום חריף, ר' לייב עמרין, ר' אברהם אוירבך, ר' מנחם מנדל קארגוי (בעל 'גדולי טהרה'). **מספריו** (נערכו ע"י תלמידיו): **יתורת אמת-** על התורה, ש"ע ושו"ת **ימשנת רבי נתן**.

אל הגאון רבי משה סופר ('החת"ם סופר') זצ"ל, הגיע ישיש עני והוזמן להיכנס לחדר הצדיק. הוא הסתגר עימו שעה ארוכה לפליאת מקורבי ה'חת"ם סופר', שידעו כמה יקרה לו כל דקה. לבסוף כתב לו מכתב המלצה, שיעמדו לימינו בשל מצבו אף העניק לו נדבה הגונה. הרב קם וליווה אותו החוצה, והכל תמהים על הכבוד הרב שמוענק לו. כששב ה'חת"ם סופר' לביתו, סיפר להם: "כאשר כיהן מורי ורבי הגאון רבי נתן אדלר זצ"ל כרבה של בוסקוביץ, קמו לו מתנגדים רבים שרדפו אותו ומיררו את חייו. לבסוף גרמו לו לעזוב את העיר. שאלתי את רבי: 'הלא אמרו חז"ל (ברכות יט:) שהשי"ת תובע את כבודו של חכם. ועוד אמרו במדרש (תנחומא - תולדות) שחם הבורא על כבודו של צדיק יותר מכבודו, ואם כן כיצד ייתכן, שהאנשים שהתקוטטו עימו ורדפו אותו שקטים ושלוים ואינם נענשים על כך?'.

רבי השיב: 'אל תדאג בני, עוד תראה, שכולם יתדפקו על דלתך דלים ורשים ויבקשו נדבה'. **כאשר אמר כן היה. כולם באו אחד אחד וסיפרו לי את סאת צרותיהם, תסמרינה שערות הראש לשמען. כולם הגיעו מלבד אחד. תמהתי והצטערתי, שלא התקיימו דברי רבי בשלימותם. והנה היום הוא הגיע, הכנסתי אותו לחדרי ושמעתי את קורותיו, והנה התברר, שגורלו מר מכולם, ונוכחתי לראות, כמה גדולים דברי חז"ל להיזהר בגחלתם של חכמים, שנשיכתם נשיכת נחש ועקיצתם עקיצת עקרב, והפוגע בהם לא ינקה.** (חוט המשולש)

מעשה נורא אירע בפרנקפורט בשנת ה'תקל"ט, כשישב רבינו בעליית ביתו ולמד עם תלמידיו. ליד פתח הבית עמדו בחור ובחורה. הם התלוצצו בקולי קולות וקולם נשמע למעלה, והפריעו לשיעור. הרב ציווה לתלמידו מרן ר' משה סופר: "לך רד והעד בהם שעליהם ללכת מכאן ולא יפריעו לשיעור". ר' משה התרה בהם, אבל הם התעלמו ממנו, ולא שמעו לקולו, והמשיכו בדברי שחוק, היתול וקלות ראש.

ר' נתן ציווה שנית על ר' משה סופר שיזהירם **שאם לא ילכו משם, מרה תהיה אחריתם.** ר' משה ירד שנית ואמר להם את הדברים אשר שם בפיו רבו רבי נתן. **אבל הבחור הזהיר את ר' משה, שאם יבוא עוד פעם להוכיחם - ירביץ לו.** ר' משה חזר וסיפר לרבו, את אשר הזהירו הבחור, אך מכיוון שהם המשיכו להפריע למהלך השיעור, ר' נתן ציווה בפעם השלישית להזהירם. הבחור הרים את ידו וסטר על לחיו של ר' משה. כאשר סיפר לרבו, מה שאירע, ציווה רבינו להביא לו שופר, לתקוע ולהריע ולהחרים, **ותוך עשרים וארבע שעות גם הבחור וגם הבחורה מתו מיתה פתאומית ל"ע.** ותהום כל העיר, כי הבחור והבחורה היו בני העשרים הגדולים שבעיר.

הוריהם רצו לתבוע את רבינו בערכאות של גויים ולהביאו בפלילים. הגה"ק ר' פינחס הורביץ (בעל 'ההפלאה') ששימש כאב"ד של העיר, שלח אל רבינו תלמידי חכמים שיקבל עליו נזיפה לעיני ההמון, (ולא יהיה אצלו מניין, כאיש נזוף שמתפלל יחיד). רבינו לא רצה לקבל את הנזיפה, אבל ר' פינחס שלח אליו שוב והודיע לו **כי הוא מתכוון רק לטובתו, להשקיט ולהרגיע את ההורים ואת ההמון שלא יתקוממו נגדו.** רבינו קיבל עליו נזיפה למשך שישה שבועות וכך שקטה רוח מחרחרי הריב הארץ. לאחר מכן באו אליו חכמים בראשותו של הגה"ק בעל 'ההפלאה' והתירו לו את נזיפתו, והגה"ק רבי נתן קרא לפנייהם בס"ת את כל ששת הפרשיות שעברו עליו בלא קריאה.

ה'חתם סופר סיפר נפלאות, ממה שראה בעיניו, ממעשה רבינו: פעם אחת באו פקידי הממשלה לבית רבו בגלל הלשנה, לחפש אחר ס"ת. רבו לקח את הס"ת ונתנו על ידו והעמידו באמצע החדר. פקידי הממשלה חיפשו ובדקו בכל פינה ובכל זווית במשך דקות ארוכות, ולא ראו אותו ולא פגעו בו, כי רבו עשאו לרואה ואינו נראה. כאשר סיפר ה'חת"ם סופר' עובדה זו אמר, **שאין להתפלא על רבו, שכל לעשות כן, אבל מסוכן לעשות כך.**

האדמו"ר הרב שר שלום רוקח מבעלז צ"ל- נולד בעיר ברודי בשנת ה'תקמ"ג (1783) לפי מקורות מרכזיים. בגיל צעיר התייתם מאביו ונשלח ע"י אמו ללמוד אצל דודו ומאוחר יותר אף התחתן עם בתו. צדיקי דורו הפלילו בשבחו, וכינוהו בכינויים נדירים, כ"שר העליונים והתחתונים" (ר' צבי אלימלך שפירא) ו"בעל הבית של העולם" (האדמו"ר ר' ישראל פרידמן מרוז'ין). בתחילה הסתיר את עובדת התקרבותו לחסידות (לאחר נישואיו, כאשר הלך ללמוד חסידות, עשה זאת באישון ליל ע"י השתלשלות בחבל מחלון חדרו בבית חמיו ולמד עם ר' שלמה מלוצק. לפנות בוקר, כאשר חזר, אשתו המתונה ליד החלון עם החבל וכך היה מטפס. חותנו אח"כ היה מעירו כדי שיוכל ללמוד עמו. לאחר זמן מה ביקשו חותנו דב כי יחפש עסק לפרנסת ביתו היות ואין באפשרותו להמשיך ולהחזיקו אך מרת מלכה מכרה את תכשיטיה על מנת לאפשר לבעלה להמשיך ולהתמיד בלימוד התורה). שימש כרב העיירה בלז משנת ה'תקע"ז (1817) עד לפטירתו. מייסד שושלת חסידות בלז. בנה בית כנסת מפואר שבנייתו ארכה כ-15 שנים. לפני תחילת בנייתה היה ער אלף לילות בהן עסק בלימוד התורה, עד שבליילה האחרון נגלה אליו אליהו הנביא ולמד איתו כל התורה כולה. ענוותן. מקובל. גאון בנגלה ובנסתר. רבים נהרו אליו ונושעו. מלומד בנסים. כאשר חולה היה ניגש אליו, היה מעביר את אצבעותיו ובכך מרפאו מחוליו. כאשר הגיע גוי, בתמורה לרפואתו היה מתנה עמו שייטיב עם היהודים. נפטר ב-ז"ך אלול ה'תרס"ו (1855). חי כ-74 שנים. ציונו בבית החיים החדש בבלז.

אבא (מצד אביו): ר' שמואל שמעלקא. **סבא (מצד אמו):** המקובל ר' יהודה זונדל רמר"ז. **אביו:** הגאון ר' אלעזר. **אמו:** מרת רבקה הניא (בת ר' יהודה זונדל). **אשתו:** מרת מלכה (בת דודו, ר' ישכר דב). **ילדיו:** הגאונים ר' אלעזר, ר' יהודה זונדל מאוחאן, ר' שמואל שמעלקא, ר' משה מקארוב, ר' יהושע (ממלא מקומו), מרת פריידא (נישאה לר' חנוך העניך דב מייער, ה'לב שמח' מאלסק), מרת איידל (נישאה לר' יצחק רובין מברוד). **מרבנותיו:** הגאונים ר' ישכר דב רמר"ז (דודו, אב"ד סקוהל), ר' שלמה פלאם (המגיד מלוצק בעל ה'דברת שלמה', רבו הראשון בתורת החסידות), ר' יעקב יצחק הורביץ (רבו המובהק, ה'חוצה מלובלין'), ר' ישראל הופשטיין (המגיד מקוז'ניץ), ר' אורי מסטרליסק ור' אברהם יהושע העשל מאפטא. **מתלמידיו:** הגאונים ר' שמעון מירסלוב, ר' חיים הברשטאם מצאנז, ר' שלום מקאמינקא, ר' אורי מסמבור, ר' שלום מרדכי הכהן שבדרון, ר' יחזקאל שרגא הברשטאם משינאווא, חתנו ר' חנוך העניך דב מייער מאלסק (ה'לב שמח'), ר' שלום רוזנפלד מקמינקא (העילוי מראווא), ר' פייבוש מהובנוב, ר' דוד מדינוב, ר' דוד מזאבלוטובג, ר' שמעט מיארוסלב, ר' יוסף באב"ד (בעל ה'מנחת חינוך'). **מספריו:** **ימהר"ש** **ימדבר קדש** **ילקט אמרי קודש** **יביאורי החסידות** **יהבינה והברכה**.

כשעסק רבינו בבניית ביה"כ. נקלעה לבלז חבורת סוחרים מהעיר קריסנאפאלי הסמוכה, ששבו מלעמבערג ופניהם לביתם. שלח הצדיק את הגבאי שיגיד לסוחרים, שיתעכבו בבלז ויסייעו לבנאים בבנין בית הכנסת. הגם שלא היו האנשים מנויים על חסידי רבינו, ידעו מגדולתו וחרדו למוצא פיו.

הלכו הסוחרים הקריסנאפאלים לשטח הבנייה, הושיטו ידם וסייעו במלאכה כלשהי, חשבו שבכך די, אך אז הגבילה אותם פקודתו החוזרת ונשנית של הצדיק, שהורה להם שלא יסעו וימשיכו לסייע במלאכת הבניה, עד שיודיע כי יכולים הם להמשיך בדרכם. האנשים הצטערו וסחו בינם לביןם, כי כל רגע של התמהמהות כפויה כשנה נחשב הוא בעיניהם. רק לאחר כמה שעות, שדמו בעיניהם ליובלות, הגיע שליחו של רבינו ואמר שהם יכולים להמשיך בנוסעתם לביתם. כשהתקרבו לקריסנאפאלי, נחפז לקראתם אחד מאנשי העיר ובפיו בשורת אזהרה: **"הנהר הסמוך לעירנו עלה על גדותיו בפתע פתאום, ולפני שעות אחדות נסע שם כומר פלוני וטבע בגאות הנהר"**.

אחד מחסידי רבינו, רבי חיים גולדברג ז"ל, היתה פרנסתו מצויה בריווח ממסחר בבהמות. באחד הימים הגיע לכ"ק מרן כשהוא חרד ודואג, מחמת שמגפה החלה משתוללת בעדרי הצאן והבקר, וגם בדיריו ורפתותיו החל הנגף. אמר לו כ"ק מרן, שיעמוד לצדו בתפילת מנחה של ערב שבת קודש. כשהחלו להתפלל ואמרו מזמור "הודו לה' כי טוב", הגיע מרן לתיבות (תהילים קז, לח-מא) **"ובהמתם לא ימעט... וישם כצאן משפחות"**, הגביה קולו וחשו כל הנוכחים, כי הוא גונז בקריאתו כוונה עמוקה. באותו יום ובאותה שעה פסקה המגפה, ומבהמותיו של רבי חיים גולדברג לא מתו עוד.

יהודי שהתגורר ברוסיה עשה את הדרך הארוכה עם בנו בן השבע, אותו הביא לרבחמן, כדי שיגאל אותו מיסורי השיתוק שאחזו רח"ל. הניח האב את ילדו על הארץ ומרן קם ממקומו, **כרך על ידיו מטפחת וניגש אל הילד, מיששו מראשו ועד רגליו, ולעיני כל הנוכחים קם הילד והחל מניע את כל אבריו, ככל ילד בן גילו**. פנה מרן לניצבים במקום ואמר: "אל תתפלאו למראה עיניכם, אלא תנו דעתכם להבין רז זה. הלא מצד סטרא דקדושה אין כאב בעולם, כי דרך הטוב להיטיב ורחמיו על כל מעשיו, וכל המכאובים והיסורים, שיש לאדם באים מצד סטרא אחרא. אם שומר אדם על עצמו כדבעי ועובד את השי"ת בידיו, שורה עליהם רוח של קדושה ובמגעם נס הסטרא אחרא".

הגה"ק רבי יהודה מודערען צ"ל מסיגוט, תלמיד ה"חתם סופר", סבל קשות תקופה ארוכה משינוי החולות, כשבא אל רבינו להתאונן על יסוריו, הניח רבינו את אצבעותיו הקדושות על שיניו, ומיד חלף הכאב לגמרי. נענה אותו גאון ואמר: "אצבע אלקים היא". כ"ק מרן רבי שלום מבלז אמר: "אינני משתמש בשמות כלל, רק אני מרחם מאד ואומרים בשמיים, אם בשר ודם מרחם כל כך, משמיים בוודאי צריך לרחם".

הגה"ק ה'ייטב לב' זיע"א היה פעם אחד עם אחיו הגה"ק ר' שמואל מגארליץ זיע"א אצל רבינו זיע"א, וראו שהביאו איש חולה שלא היה יכול ללכת ברגליו, ורבינו הניח את ידו עליו והתרפא מיד והלך כאחד האדם. הגה"ק ה'ייטב לב' ואחיו התחילו לבכות מהתרגשות, על שראו בעיניהם דבר גדול כזה. רבינו הרגיש בכייתם ואמר להם: **"אם אין עושים רעה עם הידיים, יכולים לעשות עמהם מה שרוצים"**.

אם ראשונים כמלאכים- הרב המקובל ישועה חי בן-שושן זצ"ל

הרב המקובל ישועה חי בן שושן זצ"ל - נולד ב-כ"ב טבת ה'תש"ו (1945) בירושלים. בגיל צעיר התחיל ללמוד קבלה אצל המקובלים רבי מרדכי עטיה, רבי דוד ציון לניאדו ורבי מרדכי שרעבי. לאחר מכן למד חברותא עם המקובלים הרב דוד בצרי והרב יעקב משה הילל. כשהיה בחור קיבל צו גיוס למלחמה. רבינו פנה אל מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל ושאל: "מה עדיף- תורה או מצווה?". מרן הרב אלישיב פסק כי עליו להתגייס בהטעימו כי כך הוא יקדש שם שמיים. לעומת זאת כשפנה המקובל ר' דוד בצרי שהיה בחור צעיר, מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל פסק כי אסור לו להתגייס ורק לר' ישועה התיר זאת. רבינו קידש בכל מקום שהיה שם שמיים. הכין את עצמו במסירות נפש למות על קידוש ה' בכל יום בזמן המלחמה.

רבינו נפצע קשה במלחמת יום הכיפורים. גופו היה מלא בריססים. רבינו הודה על הניסים והנפלאות לבורא העולם בכל שמונה הפעמים שעלה על מוקשי רכב. היה מקורב לראשל"צ מרן הגאון הרב מרדכי אליהו זצ"ל. הם הקימו בית דין של מקובלים שפסק שהגאולה צריכה כבר לבוא. עסק הרבה בספרי הרמ"ק ובספר היצירה. הירבה בסיגופים ותעניות. טבל במקווה כדי שיוכל ללמוד בטהרה למרות שגופו היה מלא בריססים שהיו זזים בגלל שינוי בטמפרטורת המים והיו גורמים לו לכאבי תופת. היה גם מוהל. חודש לפני פטירתו, ילדיו היו יחד איתו בחדר של הרופא שבישר לרב כי הוא חולה במחלה הארורה. רבינו שמע את הבשורה בשלוות נפש. נפטר ב-כ"ז אלול ה'תשע"ח (2018). חי כ-72 שנים. ציונו בהר הזיתים בירושלים.

סבו (מצד אביו): חכם ר' מרדכי. **סבתו (מצד אביו):** מרת חנינה. סבו **(מצד אימו):** המקובל ר' שלום יעיש. **סבתו (מצד אימו):** מרת רבקה. **אביו:** ר' יעקב מסעוד. **אימו:** מרת רות אורה. **אשתו:** מרת יעל פרייהן. **חברותא:** הצדיקים הגאונים המקובלים חכם ר' דוד בצרי, ר' יעקב משה הילל, ר' יצחק סחוה. **מרבותיו:** הגאונים המקובלים ר' מרדכי עטיה, ר' דוד ציון לניאדו, ר' מרדכי שרעבי, הרשל"צ ר' יצחק ניסים, הרשל"צ ר' מרדכי אליהו, ר' מאיר יהודה גץ. **מתלמידיו:** ר' יונתן לופס. **ילדיו:** עשרה ילדים, ובהם ר' אברהם, ר' בניהו, ר' גלעד, ר' חיים, ר' יוסף ור' שלום.

המקובל חכם ר' דוד בצרי סיפר כי למד עם רבינו כשהיו בחורים. כשקיבל צו גיוס למלחמה, רבינו פנה אל מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל ושאל: "מה עדיף, תורה או מצווה?". מרן פסק לו כי עליו ללכת לצבא. כשהמקובל ר' דוד בצרי שמע את התשובה, הוא נדהם מפסיקתו. לכן הוא ניגש אל מרן הגרי"ש אלישיב ושאל אם גם עליו להתגייס. מרן אמר לו: **"הוא- כן. אתה- לא! הוא יקדש שם שמיים ויחזק במקום שיהיה"**. ראייתו של מרן הגרי"ש אלישיב היתה מופלאה. בכל מקום בו רבינו היה מסר את נפשו וקידש שם שמיים ברבים.

הגאון הרב שמואל אליהו שליט"א (רבה של צפת ובנו של מרן הראשל"צ הגאון ר' מרדכי אליהו) סיפר: רבינו נפצע קשה במלחמת יום הכיפורים. גופו היה מלא בריססים (רבינו נותח בגלל פציעתו. בבגדיו היו יותר מארבעים קליעים ובגופו ארבעה קליעים וריססים רבים). יום אחד הוא ביקש ממני ללוות אותו למקווה. שאלתי אותו מדוע הוא צריך ליווי? הוא סיפר שכאשר הוא טובל במקווה, **נוצר שינוי חום והריססים שבגופו זזים וגורמים לכאבי תופת והוא עלול להתעלף במים. לכן הוא צריך שמירה**. אמרתי לו, שהטבילה היא דבר שאדם יכול לוותר עליו במיוחד אם הוא סובל. **חכם ישועה הזדעזע כולו ואמר: "איך אפשר ללמוד תורה שלא בטהרה? איך אפשר?!"**

אחיו, ר' מרדכי, סיפר: אחרי שהתחתנתי למדתי בכולל של ישיבת 'פורת יוסף' בעיר העתיקה. יום אחד נכנס יהודי זקן לישיבה וסיפר כי ברחוב בן יהודה היתה אישה אלמנה שנפטרה והיורשים מוכרים את חפציה במחיר זול. הלכתי לשם וראיתי ארון קיר. באותם הימים הבתים היו גבוהים והארון הוזמן לפי מידות כך שגובהו יתאים לגובה הבית. החלטתי לקנות את הארון.

היה צריך לפרק את הארון. באתי אל אחי הרב וביקשתי ממנו עזרה. לקחנו כלים והתחלנו לפרק את הארון דלת-דלת, מלמעלה למטה. כשהגענו לתחתית של הארון, היה שם שולחן קטן 'מוסלק' בתוך הארון. בתוך השולחן היו שתי קופסאות, אחת מימין והשנייה משמאל. **בתוך הקופסא הראשונה היו שני מטילי זהב ובקופסא השניה היו שלושה מטילי זהב!**

אחד היורשים לפני כן סיפר כי האלמנה הייתה חשוכת ילדים והם היורשים לא היו צאצאיה. שאלתי את אחי הרב: "האם צריך להשיב את מטילי הזהב?". הצדיק אמר שחייבים לעשות זאת. אחד מהיורשים היה בחדר הסמוך באותה השעה. באנו לבשר לו על האוצר. אחי הרב אמר: "לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה הריני בא לקיים מצוות השבת אבדה לבעליה" ונתן לו חמש קילו זהב! היורש היה מבולבל עד שהתעשת. לאחר מכן סיפר כי הצורך אמר להם שהאלמנה שנפטרה קנתה ממנו את הזהב. הם חיפשו בכל המקומות בבית. כשלא מצאו, הם פירקו אפילו את תעלות החשמל מתוך מחשבה שאולי שם היא הטמינה את הזהב. הם לא מצאו מאומה. אחי הרב שמח כל כך במצוות השבת אבדה.

מר ב.מ. סיפר: הפעם האחרונה שפגשתי את רבינו היה בברית לנכד שלי. זכינו שרבינו יהיה המוהל. בסוף הברית הייתה לי הזדמנות לשלם לו סכום כסף. לא בכל יום ניתן להעביר לצדיק כסף. הוא כמובן דחה את הכסף ואמר: "אני לא לוקח את הכסף". כשהתעקשתי הוא אמר לי: "אתה רוצה לשלם לי על המצווה? אלף שקל על המצווה? באלף שקל בלבד אתה רוצה לקנות את המצווה הזאת?". כמובן שבסופו של דבר הוא סירב ולא לקח את הכסף.

מימיו לא אכל באולמות ואפילו בשמחות של המשפחה. ר' חיים אשכנזי סיפר כי זכה להכיר את רבינו וישב ב-ד' אמותיו מדי יום ביומו במשך חמש וחצי שנים. בימי שלישי בכולל היה לפעמים ארוחת צהריים לאברכים- שווארמה בלפה וכו'. כשהצעתי לרבינו לאכול, הוא אמר לי: "מעולם לא אכלתי את זה!". עוד הוסיף ואמר שאינו אוכל בשר בימי חול חוץ מראש חודש.

אם ראשונים כמלאכים - המקבל הרב חיים יהודה ליב אוירבך זצ"ל

המקובל הרב חיים יהודה לייב אוירבך זצ"ל - נולד ב-ד' טבת ה'תרמ"ז (1886) ביפו. דור שביעי לצדיק רבי יעקב יוסף הכהן מפולנאה (תלמידו של הבעל שם טוב הקדוש). בצעירותו התחנך בישיבות ירושלים. כשהיה בן שמונה-עשרה שנים בלבד הוא הוסמך לרבנות על ידי הגאון הרב חיים ברלין (רבה של וולוז'ין, מוסקבה וירושלים וראש ישיבת וולוז'ין). לאחר נישואיו התחיל ללמוד קבלה מהרב שמעון צבי הורביץ. בשנת ה'תרס"ו (1906) כשהיה בן עשרים שנים בלבד ייסד יחד עם רבו, המקובל הרב שמעון צבי הורביץ את ישיבת המקובלים 'שער השמיים' כאשר הרב הורביץ שימש לצידו. מאז הקדיש את כל זמנו ומרצו לביסוס הישיבה. רבינו שאף כי ישיבה זו תשמש כתל-פיות לכל תלמיד חכם ברחבי תבל. עד מהרה ישיבה זו הפכה למרכז לימוד הקבלה האשכנזי בירושלים ועד היום היא משיבות המקובלים היחידות המשויכות לציבור האשכנזי. ביוזמתו בשנת ה'תרע"א (1911) הדפיס את סידור הרש"ש למקובל ר' שלום שרעבי. גאון בנגלה ובנסתר. ממייסדי בית-הכנסת החסידי בשכונת 'שערי חסד'. הרב שימש כרב בית-הכנסת החסידי שהקים. ממקימי 'מפעל התורה' לבני הישיבות. נהג לדבר באספות של גדולי הדור בכל נושא העומד על הפרק. דאג לעולם הרוחני על חשבון העולם הגשמי. שילם לאברכי הכולל 'שער השמיים' אפילו שלא נשארה שום הכנסה עבורו. בנוסף עמד בראש ישיבת 'בית יהודה' בירושלים.

בשנת ה'תרע"ו (1916) בימי מלחמת העולם הראשונה התמנה להיות סגן קונסול פרס. בתפקיד זה הגן על יהודי הארץ מפני הטורקים והיה נותן להם דרכונים פרסיים. הדבר נודע לשלטונות ורבינו נידון למוות שלא בפניו. שעות מספר קודם ביצע גזר הדין אחד מאנשי הבולשת גילה זאת לרבינו והוא ברח והסתתר מספר חודשים מפני השלטונות. במקום מחבואו ישב ולמד עם אחד מתלמידיו, שם חיבר חלק גדול מחידושיו שהיוו חלק מספרו 'חכם לב'. כשהטורקים איבדו את שלטונם בירושלים הוא יצא ממחבואו. לאחר מלחמת העולם הראשונה שימש כחבר אספת הנבחרים הראשונה וממייסדי 'מפעל התורה' וחבר הוועד הפועל שלו. השתתף בוועידות המזרחי ובכינוסיו.

בשנת ה'תרפ"ח (1927) ייסד את תלמוד תורה 'שער השמיים' לבני עדות המזרח, בנוסף ייסד כולל אברכים צמוד לישיבה ללימוד תורת הנגלה. בשנת ה'תרצ"א (1931) יצא לארה"ב לפעול למען הישיבה שעמדה בסכנת פשיטת רגל. מסע זה ארך למעלה משנתיים. פעמיים לקה בהתקף לב ובאחרון שבהם היה במשך חודש ימים מחוסר הכרה. נפטר ב-כ"ח אלול ה'תשי"ד (1954). חי כ-67 שנים. ציונו בהר-המנוחות בירושלים.

אביו: הגאון הרב אברהם דב (כיהן כרב בצ'רנוביץ למעלה משלושים שנה). **אשתו:** מרת צביה (בת הרב שלמה זלמן פרוש). **אמו:** מרת רחל (לבית מושלי). **מרבوتיו:** המקובל הרב שמעון צבי הורביץ (מח"ס 'שם משמעון', 'אור המאיר', 'קול מבשר' ועוד). **בניו:** הגאונים הרב שלמה זלמן (מגדולי פוסקי ההלכה בדורות האחרונים), ר' אליעזר (רו"מ בישיבת המקובלים 'שער השמיים'), ר' אברהם דב (רב שכונת בקעה בירושלים וראש ישיבת 'אור שמח' מח"ס 'אמרי אברהם'), ר' רפאל דוד (מנהל ישיבת המקובלים 'שער השמיים'). **בנותיו:** מרת לאה (נישאה לצדיק הרב שלום מרדכי הכהן שבדרון הידוע כ'המגיד הירושלמי'), מרת רחל (נישאה לגאון הרב שמחה בונים לייזרזון, מראשי ישיבת 'שפת אמת' בירושלים שנפטר בגיל 27), מרת מלכה (נישאה לגאון הרב אברהם הורביץ, מתלמידי מרן ה'חזון אי"ש' ומרן הרב יעקב ישראל קניבסקי ומח"ס 'דבר הלכה' וארחות רבינו'), מרת שרה הינדא (נישאה לגאון הרב משה מאיר פראג, ראש כולל 'שומרי החומות'). **מספריו:** **יחכם לב** - הלכות שו"ע אבן העזר **יקונטרס הלכתי** - מובא בספרו של בנו 'מעדני ארץ' בשם 'מילי דאבא' מאמרים במאספים וכתבי עת תורניים 'לאזכרה', 'סיני' וכיו"ב. בשנותיו האחרונות התחיל להכין לדפוס מאות תשובות לכל ארבעת חלקי השולחן ערוך, אך לא הספיק לסיים את מלאכתו.

כשהיה בן תשע-עשרה שנים רבינו למד את תורת הנסתר עם המקובל רבי שמעון לידר הורביץ. באחד הימים חלם חלום. רבינו חזר לישון אולם הוא התחלחל כשחלם את אותו החלום בשנית. כשהתעורר הוא ביקש מאשתו רשות ויצא אל שכונת בתי ברידא בלילה כדי לחפש את רבו, ר' שמעון צבי הורביץ כדי שיוכל לשאול אותו לפרש החלום. בדרך ראה מולו את רבו. התברר ששניהם חלמו את אותו החלום: יהודי נכבד ונשוא פנים ניצב לפניו ופניו זוהרות באור עליון והוא נאחז: "**מדוע אין איש שלומד את תורתך?**", הרעים בקולו והוסיף: "**בכוח תורתך להחזיר את השכינה מגלותה**". לאחר מכן שניהם התעוררו מהחלום. שניהם הבינו שהאיש שהתגלה בחלומם היה המקובל האלוקי רבי יצחק לוריא אשכנזי זיע"א המכונה רבינו האריז"ל שמצטער על כך שמעט אנשים לומדים את תורת הקבלה ובפרט מעדת האשכנזים. הם החליטו לפתוח ישיבה ללימוד כתבי רבינו האריז"ל בשם 'שער השמיים' אשר רבינו עמד בראשה עד סוף ימיו.

במלחמת העולם הראשונה רבינו סיכן את חייו כדי להציל יהודים מגיוס לצבא הטורקי שהיה בחזקת פיקוח נפש. הוא השיג כתב מינוי כקונסול חֶבֶשׂ בירושלים. בתור אחד שכזה היתה לו הסמכות להוציא תעודות אזרחות לצעירים יהודים ובכך להציל אותם מגיוס לצבא הטורקי. באחת הפעמים הוא הוזמן למושל הטורקי. כשהגיע אליו המושל שאל אותו: "תסביר לי, כיצד יתכן שהחבשים הם כולם כהה עור ואילו אתה נותן תעודות אזרח לבחורים לבנים?". רבינו השיב לו כי ההורים שלהם באו מרוסיה. ההורים שלהם רצו למנוע מהילדים שלהם להתגייס לצבא הרוסי, לכן האימהות לפני שילדו את ילדיהם היו מגיעות לחבש כדי שהילדים ייוולדו שם וכך יהיה להם אזרחות מחבש. התשובה כמובן לא סיפקה את המושל אלא שבאותה השעה לא היתה לו ברירה והוא שחרר את הרב. לאחר תקופה קצרה ההלשנות נגדו נמשכו והוא נידון גזר דין מוות שלא בפניו. אחד מאנשי הבולשת גילה זאת לרבינו והוא נאלץ במשך חודשים רבים להסתתר בשכונת בתי הוגרין וכך ניצל.

קרדיט תמונה: Yisroel L. Auerbach, רישיון CC BY 2.5, Wikimedia Commons

אם ראשונים כמלאכים- הגאון הרב מנשה קליין זצ"ל

הגאון הרב מנשה קליין זצ"ל - נולד ב-א' בניסן ה'תרפ"ג (1923) באוז'הורוד (צ'כוסלובקיה). נקרא על שם שבת מנשה שבאותו יום הקריב את קורבנו. חי חיי עוני כבר מילדותו והיה ישן על קש. בכל בוקר לפני עלות השחר היה טובל גם כאשר המים היו קפואים. כבר כשהיה צעיר לימים נודע בשקדנותו בלימוד התורה הקדושה. בשנת ה'תרצ"ב (1932) התחיל ללמוד בישיבה של הגאון ר' יוסף אלימלך כהנא (אב"ד אונגוואר) שמינה את רבינו למסור שיעורים בישיבה. רבינו נודע כעילוי עוד לפני שהגיע לגיל בר-מצווה. שימש כרב באירליאבה בחבל אונגוואר שבאוקראינה. רבינו שתה את כוס התרעלה. בשנת ה'תש"ד (1944), לאחר פלישת גרמניה להונגריה, נלקח עם משפחתו לגטו אונגוואר וכעבור כארבעה שבועות גורש לאושוויץ, שם הופרד מהוריו שנרצחו הי"ד. בהמשך הועבר למחנות בונא ובוכנוולד. שני ניסים גדולים קרו לו שנותר בחיים. רבינו נדר שאם ינצל, הוא יקדיש את חייו להפצת תורה ויהדות. אחרי המלחמה הקים בית ילדים בבוכנוואלד. בשנת ה'תש"ו (1946) הגיע לארצות הברית. שם סייע לאדמו"ר מקלויזנבורג, רבי יקותיאל יהודה הלברשטאם, להקים את מוסדותיו 'שארית הפליטה' ואף ניהל אותם בשנים הראשונות. בהמשך הקים את קהילת 'אונגוואר' ואת ישיבת 'בית שערים', שבראשה עמד, וכונה 'האדמו"ר מאונגוואר'.

בשנת ה'תשמ"ג (1983) יזם את הקמת קריית אונגוואר בשכונת רמות בירושלים. בשנת ה'תשס"ט (2009) עלה לארץ. לאחר נישואיו השניים גר בבני-ברק. בהמשך גר בקריית אונגוואר בירושלים. לאחר עלייתו לישראל נסע פעם בשנה לקהילתו בארצות הברית. רבינו התכתב רבות עם מרן הרב יעקב ישראל קניבסקי (הסטייפלר זיע"א). התפרסם בשל אלפי תשובותיו שיצאו בסדרת ספריו 'משנה הלכות'. נודע כפוסק שייחס חשיבות עצומה למנהגי הונגריה. בענוותנותו, רבינו כינה את עצמו בשם מנשה הקטן. מלומד בניסים. רבים פנו אליו ונושעו. נפטר בערב ראש השנה ה'תשע"ב, כ"ט באלול ה'תשע"א (2011). חי כ-88 שנים. ציונו בבית העלמין העתיק בצפת.

אביו: ר' אליעזר זאב הי"ד. **אימו:** מרת רחל לאה. **נשותיו:** מרת חיה יהודית (זיווג ראשון- בת האדמו"ר ר' יחיאל גרטנר מלנטשנה), מרת אהובה ליבא (בת ר' דוד שלמה פרנקל מח"ס 'באר דוד'- זיווג שני). **מרבתי:** הגאונים אביו ר' אליעזר זאב, ר' יוסף אלימלך כהנא, האדמו"ר ר' יקותיאל יהודה הלברשטאם, ר' ישראל מנחם אלטר חיים הופמן. **ילדיו:** (מלבד בנו הבכור כל ילדיו הם מאשתו השניה)- ר' אליעזר זאב, האדמו"ר ר' דוד שלמה (אדמו"ר בירושלים. ראש ישיבת אונגוואר ברמות בירושלים, חתן רבי יצחק מאיר הגר מסאווראן), האדמו"ר ר' עמרם (אדמו"ר בארה"ב. חתן האדמו"ר מאלכסנדר, ר' ישראל צבי יאיר דנציגר), האדמו"ר ר' משה (אדמו"ר במודיעין עילית. רב חסידי ערלוי בביתר עילית. חיבר ביאור על כרתי ופלתי. חתן רבי יעקב סופר), מרת מרים מלכה (נישאה בזיווג ראשון לר' יהודה אריה לייב אלטר- בנו של האדמו"ר הפני מנחם, ובזיווג שני לר' יהושע יואל וינברג- משגיח בישיבת 'בית אברהם'), מרת רחל לאה (נישאה לאדמו"ר ר' יעקב יצחק בידרמן- אדמו"ר מלעלוב בורו פארק). **חתנו:** ר' צבי הגר (רב קהילת עטרת צבי בגולדרס גרין). **מספריו:** **ימשה הלכות**- שו"ת (21 חלקים) **ימגיד משנה**- על התורה (5 חלקים) **ימצות המלך**- תרי"ג מצוות **ימל ולא פרע**- על מילה **יאום אני חומה**- על עירובין **יקהילות ישראל**- חילופי מכתבים עם מרן הסטייפלר **יפני משנה**- חילופי מכתבים עם מחותנו הפני מנחם מגור **ימי שמונה**- על חנוכה **יספר הקניינים**- על מ"ח קנייני תורה **יפרסומי ניסא**- שו"ת וקנינות על השואה **יהלכות גדולות**- על מסכת כתובות, גיטין, נידה ויבמות **יאורחות חיים להרא"ש**- עם פירוש דרך ישרה **יברכת המשנה**- על שבע ברכות **יהגדה של פסח**- עם פירוש מגיד משנה ועל ערבי פסחים **ימצות חג הפסח** **יזמירות משנה השבת** **יחידושי משנה**- על הש"ס (4 חלקים) **יזכרון יצחק** **יבית רחל**- ענייני שידוכין, נישואין ושלום בית **יפתשגן הכתב**- פירוש על אגרת התשובה לרבנו יונה **יגט המעושה בערכאות**.

מעשה שהיה באברך שזוגתו היתה מעוברת והגיעה לסכנת חיים ל"ע. הרופאים הורו לנתח את האישה ולהעדיף את חייה על פני העובר. רבו של האברך, אחד מגדולי האדמו"רים, הורה לו שעליו להתייעץ עם רב ותיק וגדול. האברך פנה לכ"ק האדמו"ר גאב"ד אונגוואר – הגאון רבי מנשה קליין זצ"ל. לאחר שסיפר לו את הסיפור רבינו פסק מיד לא לעשות דבר.

האברך נדהם מהמהירות שהרב השיב ולכן שטח שוב לפניו את פרטי המקרה הקשה. הגאב"ד ענה בניחותא: "שמעתי מה שאמרתי כבר בפעם הראשונה וכבר אמרתי לך - אל תעשה מאומה!". האברך עשה כפי שרבינו הורה לו. לפליאת הרופאים נולד לו ילד בריא ושלם וכן אשתו הבריאה כאחד האדם. חלפו מספר שנים והאברך הזדמן לביתו של הגאב"ד רבי מנשה.

הוא סיפר לרבינו שהוא בדרך עם בנו לפרופסור מפורסם במנהטן מכיוון שנראה לו כי הריאות של בנו לא פועלות כשורה. הגאב"ד אמר לו: "אתה יכול ללכת, אבל חבל על הזמן ועל הכסף. הילד הזה שנולד בזכותי לא סובל משום דבר!". האברך שבכל זאת חשש, הגיע עם בנו לפרופסור. הרופא בדק את הבן וגם אבחנתו היתה כדברי הגאב"ד. אכן חבל היה על הזמן ועל הכסף...

רבינו בענוותנותו כינה את עצמו 'מנשה הקטן'. פעם במונית ישב עם עוד כמה אנשים. הם לא ידעו מי הוא. השיחה נסובה על ספרו 'משנה הלכות'. אחד הנוסעים אמר ששמו של הספר צריך להיות 'משנה הלכות'. רבינו שמע את הדברים, שתק ולא מחה על כבודו.

קרדיט תמונת הצדיק: Yow2846, רישיון CC BY-SA 3.0, Wikimedia Commons

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של הצדיקים או של הקברים
או אם לא שמנו את תמונת הצדיק או הקבר
ויש לו תמונה שהוא צילם או שקיבל ממישהו ששהוא צילם ונתן לו את זכויות יוצרים
להשתמש בה ולא הוריד אותה מאתר באינטרנט, אנא שלחו למייל

PnineZadikim@gmail.com

**למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com**

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
רפואת יהודה אריה בן רחל ברכה- רפואת הנפש ורפואת הגוף
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים, נחת יהודי מכל יוצאי חלציו וכן בחינוך הילדים